

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret for Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (UH-loven) § 3-1, § 3-2, § 3-3, § 3-5, § 3-6, § 3-7, § 3-8, § 3-9, § 3-10, § 4-2, § 4-5, § 4-6, § 4-7, § 4-8, § 4-10, § 5-2 og § 5-3, forskrift 16. desember 2005 nr. 1574 om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler og forskrift 1. desember 2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.

Forskrift om studier ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Innhold

Del I. Overordnede bestemmelser	3
Kapittel 1. Forskriftens virkeområder.....	3
Kapittel 2. Ansvar og delegasjon av myndighet.....	3
Kapittel 3. Informasjonsspråk.....	3
Del II. Opptak	3
Kapittel 4. Opptaksrammer	3
Kapittel 5. Opptak til grunnutdanning.....	3
Kapittel 6. Opptak til høyere årstrinn	4
Kapittel 7. Opptak til forskerutdanning (ph.d.) og forskerlinje veterinærstudie	6
Kapittel 8. Opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU).....	7
Kapittel 9. Opptak til enkeltemner.....	8
Kapittel 10. Opptak til etter- og videreutdanning.....	8
Kapittel 11. Opptak til tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierutdanningene ..	8
Kapittel 12. Opptak av studenter fra samarbeidsprogram.....	9
Kapittel 13. Privatister.....	9
Kapittel 14. Utsettelse av studiestart (reservert studieplass).....	9
Kapittel 15. Klage på vedtak om opptak	10
Kapittel 16. Falske vitnemål og dokumenter.....	10
Del III. Studier.....	10
Kapittel 17. Studier - rettigheter og plikter.....	10
Kapittel 18. Studieåret og studentarbeidstimer.....	13
Kapittel 19. Godkjenning, oppretting og nedlegging av studieprogram.....	15
Kapittel 20. Godkjenning, oppretting og nedlegging av emner	15
Kapittel 21. Spesialpensum.....	16
Kapittel 22. Delstudier ved annet lærested.....	17
Kapittel 23. Fellesgrader.....	17
Kapittel 24. Godkjenning av utdanning tatt ved annen institusjon.....	18
Kapittel 25. Studiepermisjoner.....	18
Kapittel 26. Overgang til annet studieprogram	19
Kapittel 27. Skikkethetsvurdering.....	19

Kapittel 28. Reaksjon på klanderverdig opptreden og straffbare forhold	20
Del IV. Vurdering, sensur og klage på sensur.....	20
Kapittel 29. Vurderingsordninger og obligatoriske aktiviteter	20
Kapittel 30. Eksamensgjennomføring.....	22
Kapittel 31. Mappevurdering, oppgaver og praksis	24
Kapittel 32. Muntlig eksamen.....	26
Kapittel 33. Hjelpemidler.....	26
Kapittel 34. Tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering.....	27
Kapittel 35. Fravær i forbindelse med fremstilling til vurdering	29
Kapittel 36. Ny eksamen (konte)	29
Kapittel 37. Rett til vurdering i emner som legges ned	30
Kapittel 38. Adgang til å fremstille seg til vurdering i et emne flere ganger.....	31
Kapittel 39. Fusk – annullering av vurdering - utestenging	31
Kapittel 40. Sensorer og sensorveiledning	31
Kapittel 41. Karakterregler	33
Kapittel 42. Gjennomføring og bekjentgjøring av sensur.....	33
Kapittel 43. Begrunnelse for karakter, klage på karakter eller formelle feil ved eksamen/vurdering.....	35
Del V. Gradsoppgaver.....	36
Kapittel 44. Gradsoppgaver og forskerlinjeoppgave	36
Del VI. Grader og vitnemål.....	41
Kapittel 45. Tildeling av grader.....	41
Kapittel 46. Vitnemål og karakterutskrift.....	43
Del VII. Ikrafttredden	45
Kapittel 47. Sluttbestemmelser.....	45

Del I. Overordnede bestemmelser

Kapittel 1. Forskriftens virkeområder

§ 1-1

Forskriften gjelder for opptak, studier, eksamener og grader ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU). For ph.d.-utdanningen gjelder i tillegg forskrift 30. januar 2020 nr. 1471 for graden philosophiae doctor (ph.d.) (ph.d. forskriften) ved NMBU.

Kapittel 2. Ansvar og delegasjon av myndighet

§ 2-1 *Beslutningsmyndighet*

I saker der beslutningsmyndighet er lagt til universitetet, treffes avgjørelser av rektor eller den rektor gir fullmakt til. I saker der beslutningsmyndighet er lagt til fakultetet, treffes avgjørelser av dekan eller den dekan gir fullmakt til.

§ 2-2 *Delegasjon av myndighet*

- (1) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser til forskriften der dette er angitt i den enkelte bestemmelsen i forskriften.
- (2) Fakultetet kan fastsette utfyllende bestemmelser til forskriften der dette er angitt i den enkelte bestemmelsen i forskriften.
- (3) Senter for etter- og videreutdanning kan fastsette utfyllende bestemmelser til forskriften der dette er angitt i den enkelte bestemmelsen i forskriften.

Kapittel 3. Informasjonsspråk

§ 3-1

NMBU forplikter seg til å gi informasjon om reglement, studier og emner på norsk og engelsk. Informasjonen skal være tilgjengelig på NMBUs nettsider. Ved tolkingsspørsmål og tvil legges den norske teksten til grunn for vurderingen.

Del II. Opptak

Kapittel 4. Opptaksrammer

§ 4-1

Opptaksrammen for det enkelte studieprogram fastsettes av universitetsstyret, med unntak av ph.d.-programmene.

Kapittel 5. Opptak til grunnutdanning

§ 5-1 *Grunnutdanning*

Regler for opptak til all grunnutdanning fastsettes av Kunnskapsdepartementet. Ved søknad gjennom samordna opptak (SO) gjelder de nasjonale frister fastsatt av departementet for søknad, ettersending av dokumentasjon og svarfrist ved tilbud om studieplass.

§ 5-2 *Realkompetansevurdering*

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for realkompetansevurdering innen de rammer Kunnskapsdepartementet har fastsatt.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 5. Opptak til grunnutdanning

5-1-1 Opptakskomite

(1) Det nedsettes en sentral opptakskomite for grunnutdanning.

(2) Studiedirektør oppnevner sentral opptakskomite. Den sentrale opptakskomiteen kan foreta vedtak om opptak til grunnstudier i henhold nasjonal opptaksforskrift, og rangere søkere som det ikke kan regnes poeng for. Opptakskomiteen skal bestå av representanter fra fakultetene ved NMBU, én representant fra NMBUs studieutvalg (NMBU-SU) og to studentrepresentanter. Medlemmene i komiteen oppnevnes slik at de samlet sett, og i størst mulig grad, representerer universitetets totale utdanningstilbud. Studieavdelingen (ved opptakskontoret) er saksbehandlende organ for den sentrale opptakskomiteen.

Kapittel 6. Opptak til høyere årstrinn

§ 6-1 Opptak til 2-årige masterprogram og høyere årstrinn av 5-årige masterprogram

(1) For opptak til 2-årig masterprogram og høyere årstrinn av 5-årig masterprogram kreves det at søkeren har bachelorgrad, cand.mag. grad eller har gjennomført tilsvarende studieløp av minst 180 studiepoengs omfang. Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette unntak til denne bestemmelsen, herunder regler for betinget opptak.

(2) For erfaringsbaserte masterstudier av 90 eller 120 studiepoengs omfang kreves i tillegg minst to års yrkespraksis som er relevant for studieprogrammet.

§ 6-2 Erstatningsopptak for veterinær- og dyrepleiestudiet

Dersom det blir ledige studieplasser på veterinærstudiet på et senere årstrinn kan det foretas erstatningsopptak. Bestemmelser for erstatningsopptak, søknadsfrist og antall ledige plasser fastsettes av fakultet og kunngjøres på NMBUs nettsider. For høgskolekandidater i dyrepleie, utdannet ved NMBU eller tidligere NVH, kan det foretas erstatningsopptak for påbygging til en bachelor i dyrepleie.

§ 6-3 Krav om språkkunnskap

Det kreves dokumentert kunnskap i engelsk for opptak til alle masterprogram. For norskspråklige masterprogram er det i tillegg krav om dokumentert kunnskap i norsk.

§ 6-4 Vekting og relevans

Søker skal ha oppnådd minst C (2,5) i karaktersnitt på utdanningen (bachelorgraden eller 180 studiepoeng) som søknadsgrunnlag for opptak til høyere årstrinn.

§ 6-5 Utfyllende bestemmelser

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om opptak til høyere årstrinn.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 6. Opptak til høyere årstrinn

6-1-1 Opptak til 2-årige masterprogram og høyere årstrinn av 5-årige masterprogram

(1) Frist for å søke om opptak til 2-årige masterprogram og høyere årstrinn av 5-årige masterprogram fremkommer av NMBUs nettsider.

(2) Det kan søkes på inntil tre studieprogram i prioritert rekkefølge.

(3) Søkere som mangler maksimum 10 studiepoeng fra å oppnå en bachelorgrad, kan gis betinget opptak til høyere årstrinn. For å beholde studieretten må søkeren dokumentere oppnådd bachelorgrad eller tilsvarende opptaksgrunnlag i løpet av ett år. Studenter som ikke oppfyller betingelsene, mister studieretten jf. NMBUs studieforskrift § 17-6.

6-1-2 Erstatningsopptak for veterinær- og dyrepleiestudiet

Lokal opptakskomité foretar en samlet vurdering av søkerens karakterer på veterinærstudiet og avgjør hvem som tildeles ledig studieplass ved erstatningsopptaket. Søkeren må ha ervervet seg tilstrekkelige kunnskaper til å kunne tre inn i studiet på det aktuelle trinn. Er det flere søkere enn ledige studieplasser og søkerens kvalifikasjoner anses jevn gode, avgjøres opptaket ved loddtrekning. Tilsvarende gjelder ved erstatningsopptak til dyrepleierstudiet.

6-1-3 Krav til språkkunnskap

(1) Krav til kunnskap i engelsk for engelskspråklige masterprogram

For opptak til engelskspråklige masterprogram må det dokumenteres tilstrekkelig kunnskap i engelsk. Dette kravet kan dekkes på én av følgende måter:

- engelsk fra VG1 i norsk videregående skole, (140 årstimer) med karakteren 4 eller bedre
- engelsk fordypning fra Vg2 eller Vg3 med bestått karakter
- test of English as a Foreign Language (TOEFL) med minst 580 poeng for Paper-based test (PBT) eller 92 poeng for Internet-based test (IBT)
- international English Language Testing Service (IELTS Academic) med minst 7,0 poeng
- eller annen godkjent dokumentasjon etter individuell vurdering.

(2) Krav til kunnskap i norsk for norskspråklige masterprogram

For søkere fra land utenfor Norden må det dokumenteres tilstrekkelig kunnskap i norsk. Dette kravet kan dekkes på én av følgende måter:

- norsk skriftlig og muntlig på Vg3-nivå (393 timer) i norsk videregående skole
- test i norsk - høyere nivå, skriftlig (Bergenstesten), med minimum karakteren "Bestått". Er testen avlagt før 2009, må søker ha minst 450 poeng
- eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene
- fullført og bestått studium i høyere utdanning på minst 60 studiepoeng i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter
- eller norskprøven for voksne innvandrere fra Kompetanse Norge/Vox med resultatet B2 på alle fire delprøver.

(3) Krav til kunnskap i engelsk for norskspråklige studieprogram

Søkere til norskspråklige studieprogram må dokumentere kunnskap i engelsk tilsvarende krav til generell studiekompetanse.

6-1-4 Vekting og relevans

(1) Dersom en søker har mer enn 180 studiepoeng kan snittet regnes av søkerens 180 mest relevante poeng. Alle fag som er med i fagkravet, jf. fjerde ledd, må være

inkludert i beregningen. Ved gjennomsnitt av bare bokstavkarakterer benyttes følgende tallverdier: A=5, B=4, C=3, D=2 og E=1. Emner med karakteren «bestått»/«ikke bestått» omregnes ikke og inngår ikke i snittberegningen. Emner med «innpasset» inngår ikke i beregningen av C-kravet jf. § 6-4.

(2) Søkere med bachelorgrader som kun bruker bestått/ikke bestått som karakter får en individuell vurdering. Fakultetene kan fastsette om søkere skal legge frem ulike former for dokumentasjon på kompetansen de har oppnådd, som emnebeskrivelser eller portfolio.

(3) Søkerne rangeres utfra vektete karakterer og evt. relevans, motivasjonsbrev og intervju. Fakultetet fastsetter om søkere til et studieprogram rangeres etter snitt på opptaksgrunnlag (180 studiepoeng) eller snitt på fagkravet (minst 80 studiepoeng). Dersom søker dekker opptaksgrunnlaget eller fagkrav på ulike måter, brukes utregninger som er til gunst for søker.

(4) Det fastsettes i studieplanen for det enkelte masterprogrammet hvilke fagkrav som gjelder for opptak. Fagkravet til 2-årige masterstudier må inneholde 80 studiepoeng fordypning. I tillegg kan det settes andre fagkrav, for eksempel matematikk, statistikk eller relevant praksis.

6-1-5 Tidlig opptak for 2-årig master og høyere årstrinn av 5-årig master
Det gis mulighet for tidlig svar på søknad om opptak til studier på høyere grads nivå. Alle som søker tidlig opptak, må være kvalifisert for studiet innen fastsatt søknadsfrist. Søkerne må dokumentere behov for tidlig opptak, og må ha en poengsum over medianen til fjorårets søkere, for å kunne få tidlig opptak.

6-1-6 Intervju

Det gis muligheter for bruk av intervju som en del av rangeringsgrunnlaget av søkere til høyere grads studier. Utgifter ved bruk av intervju dekkes av fakultetene.

6-1-7 Opptakskomiteer – opptak til høyere årstrinn

(1) Det nedsettes fakultetsvise opptakskomiteer for 2-årig masterprogram og høyere årstrinn av 5-årig masterprogram.

(2) Ved opptak til 2-årige masterprogram og høyere årstrinn skal fakultetet som har ansvaret for studieprogrammet nedsette en eller flere opptakskomiteer. Forslag til opptak legges fram for komiteen til godkjenning. I tvilstilfeller skal komiteen vurdere om en eller flere av søkerne er kvalifiserte og foreta en rangering.

Kapittel 7. Opptak til forskerutdanning (ph.d.) og forskerlinje veterinærstudie

§ 7-1 Opptak forskerutdanning (ph.d. utdanningen)

Regler for opptak til forskerutdanning fremkommer av forskrift for graden ph.d. ved NMBU.

§ 7-2 Forskerlinje i veterinærmedisin

Forskerlinjen er et toårig tilleggsstudium ved profesjonsstudiet i veterinærmedisin. Fakultetet kan fastsette utfyllende bestemmelser for opptak og gjennomføring av forskerlinjen.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 7. Opptak til forskerutdanning (ph.d. utdanningen) og forskerlinje veterinærstudiet

7-1-1 Forskerlinje i veterinærmedisin

På veterinærstudiets forskerlinje kreves en oppgave på 90 studiepoeng i tillegg til en opplæringsdel på 30 studiepoeng. Forskriftens regler for veterinærstudenter gjelder også for forskerlinjestudenter.

Kapittel 8. Opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

§ 8-1

(1) Søkere til PPU må, ved søknad om opptak, dokumentere kompetanse som kvalifiserer for undervisning og formidling innen realfag eller naturbruk, eller en kombinasjon av disse, i tråd med studieplanen for studieprogrammet.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for opptak til PPU samt krav til kompetanse som kvalifiserer for undervisning i realfag og/eller naturbruk, jf. rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 8. Opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

8-1-1 Opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU)

(1) Ved opptak til PPU fastsetter fakultetet krav til kompetanse som kvalifiserer for undervisning i realfag og/eller naturbruk, jf. rammeplan for praktisk-pedagogisk utdanning.

(2) Frister for søknad, ettersending av dokumentasjon og svarfrist ved tilbud om studieplass, fastsettes av fakultetet i samarbeid med NMBUs Studieavdeling. Fordeling av studieplasser i ulike søkergrupper og rangeringsordninger av søkere fastsettes av fakultetet som er ansvarlig for utdanningen.

(3) Ved opptak til PPU skal ansvarlig fakultet nedsette en opptakskomiteé med minst fire medlemmer, minst to av disse skal være studenter.

(4) Søkere til PPU må legge frem politiattest i forbindelse med opptak tilsvarende politiattesten som kreves for yrkesutøvelse, jf. UH-loven § 4-9.

(5) Det er et krav at søkere til PPU må kunne dokumentere tilstrekkelige norskspråklige kunnskaper. Dette kravet kan dekkes på én av følgende måter:

- norsk skriftlig og muntlig på Vg3-nivå (393 timer) i norsk videregående skole med gjennomsnittskarakter 3 eller bedre
- test i norsk – høyere nivå, skriftlig (Bergenstesten), bestått, med minimum én delprøve «Godt bestått». Er testen avlagt før 2009, må søker ha minst 500 poeng
- eksamen fra trinn 3 i norsk for utenlandske studenter ved universitetene, med karakteren C eller bedre (3,0 eller bedre fra tidligere ordning)
- eller fullført og bestått studium i høyere utdanning på minst 60 studiepoeng i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter, med karakteren C eller bedre (3,0 eller bedre fra tidligere ordning).

Kapittel 9. Opptak til enkeltemner

§ 9-1

(1) Ved opptak til enkeltemner gjelder de samme opptakskravene som ved opptak til et studieprogram.

(2) Vurderingen av generell studiekompetanse, eventuelle spesielle opptakskrav og tildeling av studierett, gjøres av studieavdelingen (ved opptakskontoret). Vurdering av opptak til emne(r) med antallsbegrensning eller med 300- eller 400-kode avgjøres av emneansvarlig fakultet.

(3) Søknad om opptak til enkeltemner må skje innen opptaksfrister angitte i akademisk kalender.

(4) Enkeltemnestudenter får en begrenset studierett.

(5) Enkeltemnestudenter kan ikke:

- ta emner innen Veterinær- og dyrepleierutdanningene
- melde seg opp til gradsoppgave(r)
- ta spesialpensum.

Kapittel 10. Opptak til etter- og videreutdanning

§ 10-1

(1) Ved opptak til videreutdanning gjelder de generelle krav for opptak til grunnutdanning. Vurderingen av studiekompetanse og tildeling av studierett gjøres av Senter for etter- og videreutdanning (SEVU).

(2) Senter for etter- og videreutdanning kan fastsette utfyllende bestemmelser for søknadsfrister, ettersending av dokumentasjon og svarfrist ved tilbud om studieplass.

Kapittel 11. Opptak til tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierutdanningene

§ 11-1

(1) For opptak og rangering av studenter til tilleggsutdanning av veterinærer og dyrepleiere med utdanning fra utlandet, som ikke får autorisasjon i Norge, gjelder utfyllende bestemmelser fastsatt av fakultetet.

(2) For søkere til 2-årig tilleggsutdanning, med annet morsmål enn norsk, må det dokumenteres tilstrekkelige norskkunnskaper. Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om krav til dokumentasjon av tilstrekkelige språkkunnskaper.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 11. Opptak til tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierutdanningene

11-1-1 Språkkrav - tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierutdanningene

Språkkrav for søkere til 2-årig tilleggsutdanning, med annet morsmål enn norsk, må dokumenteres på én av følgende måter:

- *eksamen i norsk eller norsk som andrespråk på Vg3-nivå (393 timer) fra norsk videregående skole med karakter 4 eller bedre i både skriftlig og muntlig*
- *test i norsk - høyere nivå (Bergentest), skriftlig og muntlig, med minimum karakteren "Bestått, 2 delprøver godt bestått", eller 500-600 poeng*

- trinn III (3) kurs i norsk for utenlandske studenter fra et norsk universitet med karakter B eller bedre i både skriftlig og muntlig
- eller 1-årig studium i norsk språk og samfunnskunnskap for utenlandske studenter (60 studiepoeng) fra et norsk universitet eller høyskole med karakter B eller bedre i både skriftlig og muntlig.

Norskprøven for voksne innvandrere fra Vox med resultatet B2 på alle fire delprøver, dekker ikke norskkravet ved søknad om opptak til tilleggsutdanning i veterinær- og dyrepleierstudiet.

Kapittel 12. Opptak av studenter fra samarbeidsprogram

§ 12-1

(1) Ved opptak av studenter fra samarbeidsprogram, bestemmes opptakskravene gjennom avtaler mellom samarbeidende institusjoner og NMBU. Studenter som kommer fra samarbeidende institusjoner, konkurrerer på lik linje med NMBUs egne studenter ved opptak. Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om opptak til samarbeidsprogram.

(2) Studenter fra samarbeidsprogram har samme rettigheter som programstudenter til å følge undervisning og fremstille seg til vurdering.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 12. Opptak av studenter fra samarbeidsprogram

12-1-1 Samarbeidsprogram

(1) Studenter som kommer gjennom samarbeidsprogram, for eksempel Norwegian Programme for Capacity Building in Higher Education and Research for Development (Norhed), konkurrerer på lik linje med NMBUs egne studenter ved opptak. Dette reguleres gjennom tildeling fra Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning (DIKU).

(2) Søknadsfrister for opptak av studenter fra samarbeidsprogram følger de generelle fristene for opptak ved NMBU, og er beskrevet på NMBUs nettsider om opptak.

Kapittel 13. Privatister

§ 13 -1

Privatisters rettigheter ved NMBU er begrenset til deltakelse i offentlige forelesninger og adgang til å gå opp til eksamen i samsvar med UH-loven og forskrift 15. juni 2017 nr. 972 om adgang til å gå opp til eksamen mv. som privatist ved NMBU.

Kapittel 14. Utsettelse av studiestart (reservert studie plass)

§ 14-1

(1) Søkere som er tatt opp som studenter ved NMBU kan innvilges inntil to års utsettelse av studiestart ved verneplikt, svangerskap/barsel, sykdom eller andre særlige forhold.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for utsettelse av studiestart.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 14. Utsettelse av studiestart (reservert studie plass)

14-1-1 Utsettelse av studiestart

(1) Behovet for utsatt studiestart må dokumenteres. Verneplikt kan gi rett til to års reservasjon av studieplass. Andre grunner gir rett til ett års reservasjon.

(2) Arbeid, utdanning eller ferie gir ikke grunnlag for reservert studieplass.

(3) Søknad med dokumentasjon skal sendes innen 3 uker fra tilbudet om studieplass ble mottatt. Søknad om utsatt studiestart sendes til og avgjøres av Studieavdelingen (ved opptakskontoret). Studenter på ph.d. nivå sender søknad om utsatt studiestart til sitt fakultet.

Kapittel 15. Klage på vedtak om opptak

§ 15-1

(1) Søkere kan klage på vedtak om opptak til studier innen tre uker fra den dagen søker mottok vedtaket.

(2) Klage over enkeltvedtak om opptak i nasjonal opptaksmodell (NOM) for grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler, behandles av Nasjonal klagenemnd for opptak via Samordna opptak (SO).

(3) Klageinstans for klage over enkeltvedtak ved lokalt opptak er NMBUs klagenemnd.

Kapittel 16. Falske vitnemål og dokumenter

§ 16-1

(1) Den som har søkt opptak eller godkjenning ved bruk av falske vitnemål, andre falske dokumenter eller dokumenter utstedt fra falske institusjoner, vil få nevnte papirer inndratt og vil ikke gis opptak eller få godkjent utdanning i samsvar med UH-loven § 3-7 åttende ledd. Bruk av falske dokumenter vil bli politianmeldt.

(2) Et vitnemål eller dokument er falskt dersom det inneholder endringer som ikke samsvarer med det opprinnelige dokumentet. Det samme gjelder dersom det er gjort endringer i det opprinnelige dokumentet.

(3) Med dokumenter utstedt fra falske utdanningsinstitusjoner menes dokumenter som er utstedt fra ikke-eksisterende utdanningsinstitusjoner, fra utdanningsinstitusjoner som gir uriktig uttrykk for å ha en akkreditering etter UH-lovens § 3-1 eller etter tilsvarende utenlandsk regelverk.

Del III. Studier

Kapittel 17. Studier - rettigheter og plikter

§ 17-1 Studierett

(1) Den som har akseptert tilbud om studieplass, får studierett ved NMBU. Studierett tilknyttet et studieprogram gir rett til undervisning, vurderingsordninger og andre nødvendige ressurser universitetet tilbyr for det aktuelle studieprogrammet.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om rettigheter knyttet til studieretten.

§ 17-2 Plikter som følger av studieretten

(1) En student med studierett ved NMBU plikter å ha gjort seg kjent med NMBUs regelverk og informasjon som formidles av NMBU.

(2) Enhver student skal semesterregistrere seg og betale semesteravgift innen nærmere angitte frister. Studenten må i tillegg bekrefte utdanningsplanen sin. Unnlatelse av å semesterregistrere seg kan føre til inndragning av studieretten jf. § 17-6 tredje ledd. For ph.d.-studenter er det unntak fra kravene i dette ledd.

(3) For å bli vurdert i et emne er det i tillegg krav om at studenten:

- a) vurderingsmelder seg i emnet samt
- b) gjennomfører eventuelle krav om obligatorisk aktivitet.

(4) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om plikter knyttet til studieretten.

§ 17-3 Oppmelding og avmelding til vurdering

(1) Studenten må vurderingsmelde seg innen frister fastsatt i akademisk kalender.

(2) Studenter som ikke har meldt seg av vurdering i et emne innen avmeldingsfristen, vil få tellende forsøk i det aktuelle emnet jf. § 38-1 første ledd. Tilsvarende gjelder for studenter som ikke møter til eksamen/vurdering i emnet. Unntak gjelder ved sykdom dokumentert via lege- eller spesialisterklæring eller der andre særskilte grunner foreligger jf. kapittel 35.

(3) Egne bestemmelser for opp- og avmelding til ny eksamen (konte) følger av kapittel 36.

(4) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette andre regler for oppmelding og avmelding til vurdering.

§ 17-4 Krav om egen (personlig) datamaskin

(1) Studentene skal ha tilgang til egen bærbar datamaskin for bruk i undervisning og vurdering, jf. forskrift 21. desember 2018 nr. 2221 om egenbetaling ved universiteter og høyskoler § 3-3 tredje ledd.

(2) Rektor kan i utfyllende bestemmelser sette krav til utstyr i samsvar med forskrift om egenbetaling.

§ 17-5 Studierettens varighet

(1) Studenter som er tatt opp til et studieprogram ved NMBU gis studierett til det programmet. Studenter som er tatt opp til veterinærstudiet gis en studierett på inntil åtte år. Studenter som er tatt opp til dyrepleierstudiet gis en studierett på inntil fire år. Permisjoner etter kapittel 25 og tilrettelegging av studiesituasjonen etter kapittel 34, blir ikke regnet som del av registrert studietid.

(2) Den som har fått studieretten inndratt, kan søke om nytt opptak. Nytt opptak gir ikke fornyet adgang til å fremstille seg til vurdering i et emne som ikke er bestått jf. bestemmelsene om antall forsøk i kapittel 38.

§ 17-6 Inndragning av studieretten

(1) Studieretten til det studieprogram studenten er tatt opp til, kan bli inndratt når studenten:

- a) oppfyller kravene for tildeling av grad jf. kapittel 45 eller ph.d. forskriften § 18
- b) får opptak til et annet studieprogram på samme nivå ved NMBU jf. kapittel 26
- c) selv skriftlig bekrefter at vedkommende trekker seg fra studieprogrammet før det er fullført
- d) som har fått innvilget betinget opptak ikke oppfyller betingelsene for opptaket innen fastsatt frist jf. § 6-1.

(2) Studenter som er tatt opp til studier ved NMBU, kan bli bedt om å legge frem originale vitnemål, karakterutskrifter, attester med mer som har vært grunnlag for opptak til studiet. Studenter som ikke legger frem originaldokumentasjon innen angitt frist, kan miste studieretten.

(3) Særskilte krav for studenter på bachelorprogram, toårige eller femårige (integrerte) masterprogram, eller cand.med.vet-studiet. Studieretten til det studieprogram studenten er tatt opp til, kan bli inndratt når studenten:

- a) ikke har betalt semesteravgift og/eller ikke har bekreftet sin utdanningsplan innen gjeldende frister jf. § 17-2 andre ledd
- b) ikke består eksamen/vurdering i et obligatorisk emne jf. bestemmelsene om antall forsøk i kapittel 38
- c) ikke leverer masteroppgaven innen fristens utløp og det ikke foreligger en skriftlig bekreftelse på innvilget utsettelse jf. § 44-7
- d) oppnår stryk (F) på en omarbeidet masteroppgave jf. § 44-11
- e) ikke møter til muntlig diskusjon av masteroppgaven, og det ikke foreligger en skriftlig bekreftelse på innvilget utsettelse jf. § 44-9 andre ledd
- f) er mer enn 60 studiepoeng etter normert studieprogresjon (i studier med særskilte krav til studieprogresjon gjelder regler beskrevet i studieplanen)
- g) i løpet av ett år ikke har vist aktivitet i form av avlagte studiepoeng eller delstudier i utlandet (i studier med særskilte krav til studiepoengproduksjon gjelder regler beskrevet i studieplanen)
- h) på dyrepleier- og veterinærstudiet er kravet til studiepoengprogresjon for å gå videre i studiet angitt i studieplanen.

(4) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for inndragning av studieretten.

§ 17-7 Krav til studieprogresjon for veterinær- og dyrepleierutdanningene

For veterinær- og dyrepleierutdanningene gjelder spesielle krav til studiepoengprogresjon for hvert enkelt studieår. Disse kravene fremgår av studieplanen.

Følgende tilleggsbestemmelser gjelder:

- a) En student som uten innvilget permisjon avbryter studiet for lengre tid enn tre måneder, mister studieretten.
- b) Ved fravær fra obligatorisk undervisning som overstiger det som kan godkjennes for emnet, må forsømt undervisning tas igjen. Bestemmelser om hva som overstiger kravet til godkjenning innen hvert enkelt emne, skal fremgå av studieplanen/emnebeskrivelsen.
- c) Dersom en student unnlater å gjennomføre pålagt erstatningsundervisning, eller dersom en student har vært så mye borte fra obligatorisk undervisning at

forsømt undervisning ikke kan gjennomføres på samme årskull, kan fakultetet bestemme at vedkommende skal flyttes ned til et lavere årskull.

§ 17-8 Erklæring ved taushetsbelagte forhold, samt ved bruk av forsøksdyr

(1) En student som i studiesammenheng ved NMBU blir gjort kjent med taushetsbelagte forhold etter UH-loven § 4-6, må underskrive en taushetsplikterklæring.

(2) I undervisning der det anvendes forsøksdyr må den enkelte student underskrive en erklæring vedrørende deltakelse i slik undervisning.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 17. Studier - rettigheter og plikter

17-1-1 Plikter som følger av studieretten

(1) Studenter med studierett ved NMBU tildeles e-postadresse. Informasjon fra NMBU via e-post sendes til studenten(e) på denne adressen.

(2) Det er studentens ansvar i samarbeid med fakultetet å sette opp, endre og få godkjent utdanningsplanen.

17-1-2 Oppmelding og avmelding til vurdering

(1) Studenten har selv ansvar for å kontrollere at vedkommende er vurderingsmeldt, korrigere eventuelle feil og til å holde seg orientert om tid og sted for sin vurdering. Studenter som ikke vurderingsmelder seg innen fristen får ikke fremstille seg til vurdering.

(2) Studentene melder seg opp og av vurdering via StudentWeb innen frister fastsatt i akademisk kalender.

(3) På veterinær- og dyrepleierstudiet kan studenter bli automatisk oppmeldt til emner i henhold til utfyllende bestemmelser fastsatt av fakultetet.

(3) For oppmelding til spesialpensum jf. kapittel 21 skal studenten kontakte Studentenes informasjonstorg (SiT). Det gjelder samme oppmeldingsfrister, for spesialpensum, som for oppmelding til andre emner.

(4) Det er ingen avmeldingsfrist for gradsoppgave. Ønsker en student å trekke oppmeldingen av gradsoppgaven, må dette skje senest samme dag som oppmeldingsfristen for dennes gradsoppgave.

17-1-3 Inndragning av studieretten

Ved inndragning av studieretten vil studentens oppmeldinger til undervisning og vurdering slettes.

Kapittel 18. Studieåret og studentarbeidstimer

§ 18-1 Studieårets inndeling

(1) Høstsemesteret starter medio august og avsluttes ultimo desember. Vårsemesteret starter primo januar og avsluttes ultimo juni. I denne perioden skal undervisning og eksamen normalt være gjennomført.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for studieårets inndeling.

§ 18-2 Studentarbeidstimer pr. studiepoeng

Forventet studiearbeidsmengde er i snitt 60 studiepoeng pr. år. Omregnet til studentarbeidstimer vil 60 studiepoeng i året normalt måtte kreve om lag 25 studentarbeidstimer pr. studiepoeng og om lag 1500 studentarbeidstimer pr. år.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 18. Studieåret og studentarbeidstimer

18-1-1 Studieårets inndeling

(1) For veterinær- og dyrepleierstudiene gjelder følgende bestemmelser:

a) Undervisningen i høstsemesteret starter normalt første mandag fra og med 14. august, og vårsemesteret starter normalt første mandag fra og med 4. januar.

b) Undervisning i klinikken kan foregå hele kalenderåret, men den enkelte student skal allikevel ikke ha mer enn 40 studieuker totalt.

c) Obligatorisk praksis og ny og utsatt eksamen (kontinuasjoneksamen) for veterinær- og dyrepleierstudentene kan legges utenfor ordinært studieår.

(2) For øvrige studier gjelder følgende semesterinndeling:

Høstsemester	
Semesterstart	ca. uke 33, mandag
Augustblokk	ca. uke 33, 34, 35
Blokkeksamen	ca. mandag og tirsdag i uke 36
Høstparallel	ca. f.o.m. onsdag i uke 36 t.o.m. fredag i uke 49
Eksamensperiode	ca. uke 50 - 51
Semesterslutt	ca. uke 51
Vårsemester	
Ny prøve/utsatt eksamen	ca. uke 1
Semesterstart	ca. uke 2, mandag
Januarblokk	ca. uke 2, 3, 4
Blokkeksamen	mandag og tirsdag i uke 5
Vårparallel	ca. f.o.m. onsdag i uke 5 t.o.m. fredag i uke 19
Eksamensperiode	ca. uke 20-21
Ny prøve/utsatt eksamen	ca. uke 22
Juniblokk	ca. uke 23, 24, 25, 26
Blokkeksamen	ca. fredag i uke 24, 25, 26
Semesterslutt	ca. fredag uke 26

a) Dersom helligdag(er) inntreffer i eksamensperioden utvides eksamensperioden med tilsvarende antall dager (undervisningsperiodene utvides ikke).

b) Det gis ikke undervisning fra og med mandag etter palmesøndag til og med 2. påskedag.

(3) Onsdager fra kl. 12-14 i parallellperiodene er avsatt til demokratitimer. Studiedirektør kan, etter anbefaling av emneansvarlig fakultet, innvilge unntak for feltkurs, utferder, laboratorieøvelser, klinisk ferdighetstrening, seminarer og lignende aktiviteter.

Kapittel 19. Godkjenning, oppretting og nedlegging av studieprogram

§ 19-1

(1) Alle studieprogram ved NMBU må være godkjent i henhold til NMBUs kvalitetssikringsrutiner.

(2) Universitetsstyret selv vedtar oppretting og nedlegging av studieprogram etter forslag fra ansvarlig fakultet.

(3) Det skal være godkjente programbeskrivelser og studieplaner for alle studieprogram som blir tilbudt ved NMBU. Studieplaner og studieprogrambeskrivelser skal være i tråd med NMBUs kvalitetssikringsrutine av studieprogram.

(4) Det skal fremgå av programbeskrivelsen for det enkelte 2-årige masterprogram, om inntil 10 studiepoeng med emner på 100-nivå kan inngå som en del av den 2-årige mastergraden. I slike tilfeller skal emnekode og emnenavn, på 100-nivå emner, oppgis i programbeskrivelsen.

Kapittel 20. Godkjenning, oppretting og nedlegging av emner

§ 20-1 Emner

(1) Alle emner skal være godkjent i tråd med NMBUs kvalitetssikringsrutiner for godkjenning av emner, og beskrevet i tråd med NMBUs retningslinjer for emnebeskrivelser.

(2) Fakultetet oppretter og nedlegger emner. Fakultetsstyret har ansvaret for godkjenning av opplegg for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling.

(3) Det skal være godkjente emnebeskrivelser for alle emner som tilbys ved NMBU. Emnebeskrivelser skal revideres årlig. Nettversjonen av emnebeskrivelsene vil alltid være den gjeldende.

(4) Emneansvarlig skal være tilsatt på NMBU og inneha vitenskapelig kompetanse i samsvar med forskrift 07. februar 2017 nr. 137 om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften).

(5) Alle emner, inkludert bachelor og mastergradsoppgave emner samt fordypningsoppgaver i veterinærutdanningen, skal ha en beskrivelse av de kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse en student skal ha tilegnet seg ved gjennomført emnet. I hvert emne skal studentene kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse bli vurdert i henhold til emnets læringsutbyttebeskrivelse.

(6) Dersom det stilles krav til bestått obligatorisk aktivitet for å få vurdering i et emne, skal dette fremgå av emnets emnebeskrivelse.

(7) Hjelpemidler (hjelpemiddelkode) som tillates ved eksamen eller annen vurderingsform, skal fremgå av emnebeskrivelsen og være i samsvar med reglene i kapittel 33.

(8) Alle emner skal normalt være på minimum 5 studiepoeng.

(9) Undervisningen i et emne kan avlyses, dersom færre studenter er oppmeldt i emnet enn det som er oppgitt som krav i emnebeskrivelsen.

§ 20-2 Faglig overlapp

Emner ved NMBU som faglig helt eller delvis overlapper hverandre, vil medføre reduksjon i studiepoeng. Omfanget av reduksjonen vedtas av emneansvarlig fakultet og skal fremgå av emnebeskrivelsen.

Kapittel 21. Spesialpensum

§ 21-1

(1) Et spesialpensum er en teoretisk og/eller praktisk arbeidsoppgave som i nettversjonen av emnebeskrivelser ikke er spesifisert som et eget emne eller som en del av et emne.

(2) Spesialpensum kan også tas i tilknytning til mastergradsoppgaven, for å kunne gi en faglig tilleggskompetanse for arbeidet med oppgaven. Pensumet kan utgjøre en større fordypning i et tema eller gi en større bredde i faget enn NMBUs emner kan gi.

(3) Et spesialpensum må ligge klart innenfor fakultetets kompetanseområde og undervisningskapasitet. To eller flere fakulteter kan samarbeide om et spesialpensum, og det er veilederen(e) for spesialpensumet som har ansvaret for å kontrollere at studenten(e) har en tilfredsstillende faglig bakgrunn.

(4) Før oppstart skal det utformes en skriftlig avtale mellom studenten(e) og veileder(ne). Avtalen skal blant annet inneholde: læringsmål, læringsutbytte, nivå, vurderingsordning, omfang og ansvarsforhold i forhold til veiledningen. Avtalen skal godkjennes av fakultetet.

(5) Spesialpensum:

- a) Studenter kan ta spesialpensum på både 200-, 300- og 400-nivå.
- b) Spesialpensum i tilknytning til masteroppgaven skal være på masternivå.
- c) Spesialpensum kan utføres av en enkelt student eller av en gruppe studenter.
- d) I hver grad kan det maksimalt inngå to spesialpensumer.
- e) I en bachelorgrad kan det maksimalt inngå 10 studiepoeng spesialpensum.
- f) I en 2-årig mastergrad kan det maksimalt inngå 20 studiepoeng spesialpensum.
- g) I en 5-årig mastergrad kan det maksimalt inngå 30 studiepoeng spesialpensum.

For spesialpensum på ph.d. nivå og for studenter fra samarbeidsprogram gjelder det unntak fra bestemmelsene i dette ledd.

(6) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om spesialpensum.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 21. Spesialpensum

21-1-1 Spesialpensum

(1) Hvis spesialpensumet inngår i referanselitteraturen til en bachelor- eller masteroppgave, må arbeidet med spesialpensumet innebære en vesentlig utvidelse i forhold til hva som bør forventes av arbeid med referanselitteraturen.

(2) Hovedveileder eller tilleggsveileder for gradsoppgaven vil normalt være veileder for studenten i spesialpensumet.

(3) Det er fakultetets ansvar å påse at arbeidsmengden avpasses etter det antall studiepoeng avtalen om spesialpensum forutsetter. Antall studiepoeng kan ikke endres underveis. Når flere studenter skriver en oppgave sammen, skal arbeidsomfanget av oppgaven økes tilsvarende.

(4) Med unntak av et spesialpensum som er tilknyttet en gradsoppgave eller som er på ph.d. nivå, skal spesialpensumet være avsluttet innen siste undervisningsdag i undervisningsperioden. Med avsluttet menes at alt arbeid og alle aktiviteter skal være ferdige, at eventuell avsluttende oppgave/rapport skal være innlevert, og en eventuell eksamen gjennomført.

(5) Spesialpensum føres på karakterutskrift og vitnemålet med angivelse av tittel på pensumet og studiepoeng. Tittelen på spesialpensumet skal foreligge på bokmål eller nynorsk og på engelsk.

Kapittel 22. Delstudier ved annet lærested

§ 22-1

(1) NMBU skal legge forholdene til rette for delstudier i inn- og/eller utlandet gjennom å gi generell veiledning om samarbeidsavtaler, finansieringsmuligheter og forsikringsordninger.

(2) I det ordinære studiet ved NMBU oppfordres studenten til å ta et delstudium ved et annet lærested i inn- og/eller utland. Delstudium vil si ett eller flere emner som inngår i utdanningsplanen, herunder også praksis, spesialpensum og gradsoppgaver som sensureres ved NMBU. Studieoppholdet må være forhåndsgodkjent før utreise.

(3) Fakultetet avgjør hvor stor del av et delstudium, avlagt ved annet lærested, som kan inngå i studentenes utdanningsplan og grad ved NMBU jf. kapittel 24. Etter tilbakekomst til NMBU skal studenten søke om en endelig godkjenning av emner tatt under studieoppholdet.

Kapittel 23. Fellesgrader

§ 23-1

(1) NMBU kan samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske gradsgivende institusjoner om samarbeid om utdanningstilbud i form av fellesgrad(er).

(2) En fellesgrad etableres og tilbys i et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning, gradstildeling og annet som er beskrevet i institusjonenes forskrifter. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av: et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiemedlemmene, et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne, eller som en kombinasjon av disse.

(3) Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. En slik avtale skal normalt bare inngås dersom det fra før er etablert, stabilt faglig samarbeid mellom NMBU og minst en av de andre

konsortiedeltakerne. Rektor vedtar utfyllende bestemmelser for fellesgradssamarbeid, herunder mal for samarbeidsavtaler.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 23. Fellesgrader

23-1-1 Fellesgrader

Avtaler om fellesgrad må som et minimum regulere opptak, finansiering, opplæringsdel, veiledning, opphold ved institusjonene, rapporteringsplikt, avhandlingens språk, avhandlingens form, bedømmelse, gradstildeling, vitnemål og rettigheter til resultater. Avtalen undertegnes av rektor.

Kapittel 24. Godkjenning av utdanning tatt ved annen institusjon

§ 24-1

(1) En grad, emne eller emnegruppe fra en annen institusjon som, etter en vurdering, kan erstatte tilsvarende emne eller emnegruppe ved NMBU, skal godskrives studenten med samme antall studiepoeng, med de begrensninger som er nedfelt i denne forskrifts kapittel 45. NMBU skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold.

Kapittel 25. Studiepermisjoner

§ 25-1

(1) Studenter som er tatt opp til et studieprogram ved NMBU kan søke permisjon fra studiene for en periode på inntil to år i samsvar med utfyllende bestemmelser fastsatt av rektor. Ved dokumentert sykdom gjelder ikke regelen om avgrensningen av permisjonsperioden til to år.

(2) Fødsel og omsorg for barn gir rett til permisjon jf. UH-loven § 4-5. Permisjon kan også gis på grunn av andre omsorgsoppgaver, sykdom, verneplikt, krevende verv i studentorganisasjoner eller andre spesielle forhold.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 25. Studiepermisjoner

25-1-1 Studiepermisjon

(1) På 1- og 2-årige studier, bachelor- og masterprogram kan permisjon innvilges forutsatt at studenten har oppnådd minst 15 studiepoeng innenfor sitt studieprogram. Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse ved dokumentert sykdom. For studenter på praktisk pedagogisk utdanning gjelder ikke kravet til minst 15 studiepoeng for å søke om permisjon.

(2) For studenter på veterinær- og dyrepleierutdanningene gjelder ikke kravet til minst 15 studiepoeng for å søke permisjon. Studenter som innvilges permisjon ut over tre måneder på veterinærutdanningen flyttes ned et kull. Permisjonstiden kommer i tillegg til retten som studenten har til utvidet studietid.

(3) I de tilfeller der en student innvilges permisjon etter å ha inngått kontrakt om bachelor- eller mastergradsoppgave, må gradsoppgavekontrakten revideres både i forkant av permisjonsperioden og ved permisjonsperiodens slutt.

(4) Søknad om permisjon sendes via fastsatt søknadsskjema. Studiepermisjonen innvilges av programansvarlig fakultet.

(5) En student som har fått innvilget studiepermisjon har krav på å fremstille seg til vurdering på NMBU under permisjonstiden gitt at følgende forutsetninger er oppfylt:

- andre NMBU-studenter er oppmeldt i emnet/emnene
- studenten må være vurderingsmeldt i emnet/emnene og være semesterregistrert i samsvar med § 17-2 andre ledd.

(6) Studenter som har permisjonen fra NMBU har ikke rett til å følge undervisningen og har heller ikke krav på en studentarbeidsplass ved NMBU. Egne bestemmelser gjelder for ph.d.-studenter.

Kapittel 26. Overgang til annet studieprogram

§ 26-1

(1) Studenter som er tatt opp til et studieprogram ved NMBU kan søke overgang til et annet studieprogram ved NMBU. Unntak gjelder for overgang til veterinær- og dyrepleierstudiene.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for overgang til annet studieprogram.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 26. Overgang til annet studieprogram 26-1-1

(1) Søknad om overgang til annet studieprogram sendes på fastsatt skjema til fakultetet som har ansvaret for studieprogrammet det søkes overgang til. Søknaden sendes innen fristen som er fastsatt i akademisk kalender.

(2) Hovedkriterier for overgang til annet studieprogram:

- Ved overgang fra et studieprogram til et annet må det være plass på aktuelt studieprogram det søkes overgang til.
- Studieprogrammets krav ved opptak må være oppfylt.
- Studenter som søker overgang i løpet av det første halvåret de studerer ved NMBU, rangeres etter konkurransepoengsum ved opptak. Studenter som søker overgang senere i studiet, rangeres av fakultetet.

(3) Ved overgang til annet studieprogram forutsettes det at studenten tar alle obligatoriske emner på det studieprogrammet studenten får overgang til. Studenter med behov for individuell tilpassing, må utarbeide en revidert utdanningsplan som må godkjennes av fakultetet.

Kapittel 27. Skikkethetsvurdering

§ 27-1

(1) Forskrift 30. juni 2006 nr. 859 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning legges til grunn ved behandling av saker ved tvil om en students skikkethet.

(2) Universitetsstyret selv oppnevner skikkethetsnemnd for de utdanninger som omfattes av ordningen.

(3) Rektor oppnevner institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderingen ved NMBU.

(4) Universitetet plikter å informere studenten om dennes rettigheter i saker ved tvil om studentens skikkethet.

Kapittel 28. Reaksjon på klanderverdig opptreden og straffbare forhold

§ 28-1

En student som opptrer i strid med UH-loven § 4-8 eller § 4-9 kan møtes med reaksjon i samsvar med lovbestemmelsene. NMBUs klagenemnd har avgjørelsesmyndighet i slike saker.

Del IV. Vurdering, sensur og klage på sensur

Kapittel 29. Vurderingsordninger og obligatoriske aktiviteter

§ 29-1 *Vurderingsordninger og obligatoriske aktiviteter.*

(1) Vurdering ved NMBU skal være upartisk og faglig betryggende, og samtidig fremme meningsfullt samsvar mellom læring, undervisning og vurdering. Emnets vurderingsordning skal fremgå av studieplanen og i emnebeskrivelsen for det enkelte emne.

(2) Ved NMBU kan følgende vurderingsordninger benyttes hver for seg eller sammen for det enkelte emnet:

- Mappevurdering
- Skriftlig eksamen
- Muntlig eksamen
- Oppgave
- Praksis
- Hjemmeeksamen
- Praktisk prøve

Merknad: Dette leddet ble endret av universitetsstyret i vedtak av 11. mars 2021.

(3) Obligatoriske aktiviteter er arbeider som skal godkjennes, men som ikke er karaktergivende, og som studenten har utført i løpet av emnets undervisningsperiode. Obligatorisk undervisning er undervisning som studenten må delta i, men som ikke er karaktergivende, og som krever deltakelse for å få emnet godkjent.

(4) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for vurderingsordninger og obligatorisk aktiviteter.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 29. Vurderingsordning og obligatoriske aktiviteter.

****29-1-1 Vurdering***

(1) Så langt det er mulig skal anonym vurdering av studentenes prestasjon gjennomføres.

(2) I emner med skriftlig arbeid kan emneansvarlig kreve at det leveres inn et egenerklæringsskjema om plagiering.

(3) Studieavdelingen arrangerer skriftlig eksamen i eksamensperioden i samsvar med 30-1-3 tredje ledd. Studieavdelingen kan bistå ved delprøver i samsvar med Retningslinjer NMBU – gjennomføring av delprøver i undervisningsperioden.

**29-1-1 Endret av rektor februar 2021*

***29-1-2 Ved bruk av flere vurderingsordninger**

(1) Når et emne kombinerer flere vurderingsordninger rf. § 29-1 andre ledd, har emnet en samlet vurdering.

(2) I emner med samlet vurdering skal det fremgå av emnebeskrivelsen hvor mye hver vurderingsordning vektlegges og når vurderingsordningene gjennomføres. Alle delene i en samlet vurdering må være bestått for å bestå i emnet.

(3) Alle deler av en samlet vurdering, utenom muntlig eller skriftlig eksamen i eksamensperioden, skal være avviklet innen siste undervisningsdag i undervisningsperioden.

**29-1-2 Endret av rektor februar 2021*

***29-1-3 Obligatoriske aktiviteter**

(1) Obligatoriske aktiviteter, jf. § 29-1 tredje ledd, kan omfatte en eller flere deler, som ikke er karaktergivende og kan eksempelvis være ekskursjonsdeltakelse, laboratorieøvelser, frammøte, praksis m.m.

(2) I emner med krav til obligatorisk aktivitet og/eller obligatorisk deltakelse på undervisning kan det stilles krav om at obligatorisk aktivitet, inkludert undervisning, skal være godkjent før en student kan fremstille seg til vurdering. Krav om godkjent obligatorisk aktivitet, inkludert undervisning, skal fremgå av emnebeskrivelsen jf. § 20-1 sjette ledd.

(3) En student som ikke har fått godkjent obligatoriske aktiviteter og/eller obligatorisk undervisning eller har større fravær enn det som kan godkjennes, kan likevel få fremstille seg til vurdering. Emneansvarlig fakultetet vurderer om slik tillatelse skal gis. For at karakter og studiepoeng i emnet skal frigis må godkjenningen av all pålagt obligatorisk aktivitet finne sted neste gang emnet tilbys.

(4) Fakultetet kan gi fritak fra obligatoriske aktiviteter på grunnlag av dokumentert utdanning fra annen institusjon, at emnet tidligere er gjennomført eller realkompetanse.

(5) Ved sykdom eller andre særlige grunner kan fakultetet avgjøre at det skal gjennomføres alternative obligatoriske aktiviteter dersom dette er praktisk mulig og faglig forsvarlig.

(6) Hvis ikke annet er beskrevet i emnets emnebeskrivelse, er obligatoriske aktiviteter normalt gyldig til og med neste gang emnet tilbys. Emneansvarlig avgjør om de obligatoriske aktivitetene må gjentas ved fornyet prøve. For veterinær- og

dyrepleierstudiene er det angitt i studieplanen om obligatoriske aktiviteter må gjentas ved fornyet prøve.

(7) Studenter som har obligatoriske utferder/ekskursjoner, skal få dekket merkostnader til transport og overnatting av emneansvarlig fakultet.

**29-1-3 Endret av rektor februar 2021*

Kapittel 30. Eksamensgjennomføring

§ 30-1 Eksamensplan

(1) Akademisk kalender gir oversikt over eksamensperiodene for alle studier med unntak av veterinær- og dyrepleierstudiene.

(2) For veterinær- og dyrepleierstudiene fastsettes eksamensplanen for studiet i semesterplanene. Eksamen kan arrangeres gjennom hele studieåret.

§ 30-2 Sted, tidspunkt og varighet

Sted, tidspunkt, varighet for eksamen kunngjøres av NMBU som beskrevet i utfyllende bestemmelser fastsatt av rektor.

§ 30-3 Eksamensoppgaver/-besvarelser og -målform

(1) Eksamensoppgaver i et emne skal utformes på bokmål og nynorsk. Unntak fra kravet, om oppgave på begge målformer, kan kun gjøres i tråd med forskrift 07.07.1987 nr. 4148 om målform i eksamensoppgaver.

(2) I emner som tilbys på engelsk utformes eksamensoppgaven på engelsk.

(3) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette nærmere krav til språk i eksamensoppgaver.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 30. Eksamensgjennomføring

30-1-1 Generelt om eksamen

(1) Tidspunkt (dato og klokkeslett) for skriftlig avsluttende eksamen i eksamensperioden, kunngjøres via timeplanssystemet og StudentWeb, normalt fire (4) uker før oppmeldingsfristen for undervisningsperioden. Tidspunkt for andre typer vurdering vil normalt gis i emnets Canvas rom.

(2) Sted for eksamen, herunder muntlig prøve, kunngjøres senest tre (3) dager før eksamen

(3) For veterinær- og dyrepleierstudiene skal tidspunkt for vurderingene (eksamen) eller vurderingsperioden (eksamensperioden) framgå av semesterplanen og StudentWeb.

(4) For veterinær- og dyrepleiestudiene kunngjøres tidspunkt for oppmøte innen en vurderingsperiode (eksamensperiode) via NMBU epost innen angitte frister. Studenter som følger ordinær studieplan og normert studieprogresjon, skal ha minst en dag mellom hver eksamensdag.

(5) Studentene er selv ansvarlig for å holde seg orientert om tid og sted for sin(e) eksamen(er).

***30-1-2 Eksamensoppgaver/-besvarelser og -målform**

(1) I emner som tilbys på norsk eller engelsk etter behov, utformes eksamensoppgaven normalt på det språket emnet undervises i.

**30-1-2 Endret av rektor februar 2021*

(2) Eksamenssvar kan leveres på bokmål, nynorsk, svensk, dansk eller engelsk. Etter søknad kan eksamensbesvarelser leveres på andre språk. Emneansvarlig fakultet avgjør slike søknader.

(3) Dersom det settes krav til at eksamen i et emne som tilbys på engelsk kun kan besvares på engelsk, skal dette fremgå av emnebeskrivelsen. Eventuelle søknader om unntak fra kravet sendes til og avgjøres av emneansvarlig fakultet.

30-1-3 Skriftlig campusbasert eksamen

(1) Skriftlig campusbasert eksamen er normalt en skriftlig prøve som avholdes i lokaler anvist av institusjonen, og under tilsyn av personer utpekt av institusjonen. Skriftlig campusbasert eksamen avvikles digitalt eller med penn og papir.

(2) Avsluttende skriftlig campusbasert eksamen arrangeres og vurderes etter at undervisningen i emnet er over.

(3) Studieavdelingen har ansvaret for å organisere avsluttende skriftlig campusbaserte eksamener i eksamensperioder – fastsatt i akademisk kalender. Studieavdelingen har også ansvaret for å organisere hjemmeeksamen som arrangeres som en erstatning for en avsluttende skriftlig campusbasert eksamen i eksamensperioden. Studieavdelingen kan bistå med delprøver i samsvar med bestemmelsene i 31-1-1 andre ledd.

(4) Eksamenens varighet skal framgå av emnebeskrivelsen til det enkelte emnet. Skriftlig campusbasert eksamen skal normalt ikke overstige 3,5 timer. Varighet for campusbasert eksamener på veterinær- og dyrepleiestudiet fastsettes av Studieutvalget på Veterinærhøgskolen.

(5) Oppmøte til avsluttende skriftlig campusbasert eksamen:

- formiddag kl. 09.00 – med frammøte senest kl. 08.45. Ved digital campusbasert eksamen i emnet er frammøte senest kl. 08.30.*
- ettermiddag kl. 14.00 – med frammøte senest kl. 13.45. Ved digital campusbasert eksamen i emnet er frammøte senest kl. 13.30.*

Studiedirektøren kan i særskilte tilfeller gjøre unntak fra oppmøtekravet fastsatt i kulepunktene over. Ved unntak fra fastsatt frammøtetidspunktet må det bringes på rene at ingen studenter har forlatt eksamenslokalene der eksamen i det aktuelle emnet pågår.

(6) Varigheten av en skriftlig campusbasert eksamen regnes fra det tidspunkt oppgaven er tilgjengeliggjort for alle.

(7) Ved campusbasert eksamen er det krav om at studentene skal vise gyldig legitimasjon med bilde.

(8) Under en campusbasert eksamen kan studenten kun forlate eksamenslokalet i følge med en eksamensinspektør.

(9) En student som utviser adferd forstyrrende for eksamensavviklingen kan bortvises fra eksamenslokalet.

(10) Emneansvarlig eller dennes stedfortreder skal være tilgjengelig under eksamen.

30-1-4 Innlevering av skriftlig besvarelse – campusbasert eksamen og hjemmeeksamen

(1) Ved campusbasert eksamen kan innleveringen av en eksamensbesvarelse tidligst skje 30 minutter etter at den aktuelle eksamen har startet.

(2) Studenter som leverer blank besvarelse til en campusbasert eksamen, gjennomført med penn og papir, skal levere utfylt omslagsark for å bli registrert med ikke bestått/stryk til en campusbasert eksamen. Ved digital eksamen må studenten følge anvisninger i systemet for å levere inn blank besvarelse.

(3) En innlevert besvarelse, digitalt eller på papir, kan ikke leveres tilbake eller unndras sensur.

(4) Ved digital eksamen stenger eksamenssystemet når eksamenstiden er ute. Besvarelsen og nødvendige filer må være levert og lastet opp inn eksamenstidens utløp.

(5) Når eksamenstiden er ute ved skriftlig campusbasert eksamen, avlagt på papir, har studenten ikke lenger adgang til å skrive på besvarelsen. Det gis inntil 15 minutter til klargjøring av papirene for innlevering.

(6) Kladdeark kan normalt ikke leveres inn som del av eksamensbesvarelsen.

Kapittel 31. Mappevurdering, oppgaver og praksis

§ 31-1 Mappevurdering

Mappevurdering er en vurdering av arbeid utført av studenten. Innholdet i mappen vurderes som en helhet og resulterer i en karakter.

§ 31-2 Oppgaver

(1) En oppgave er et arbeid som studenten jobber med alene eller sammen med andre studenter og som skal vise studentens oppnådde læringsutbytte som samlet kompetanse på tvers av emnets krav til kunnskap og ferdigheter.

(2) Gradsoppgaver beskrives i kapittel 44.

§ 31-3 *Praksis*

Praksis er trening eller opplæring i yrkesutøvelse som studenten gjør alene, i par eller i gruppe. Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert.

§ 31-4 *Utfyllende bestemmelser*

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser om mappevurdering, oppgaver og praksis.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 31. Mappevurdering, oppgaver og praksis

***31-1-1** *Mappevurdering*

(1) *Et emnes mappevurdering kan bestå av et eller flere arbeid (listen er ikke uttømmende):*

- *prosjekt-/semesteroppgave*
- *innleveringsoppgave*
- *laboratorieøvelse*
- *muntlige presentasjoner*
- *objektsamling*
- *ekskursjonsdeltakelse og ev. rapport*
- *praksis og ev. rapport*
- *praktisk prøve*
- *skriftlig/muntlig vurdering i undervisningsperioden.*

(2) *Innholdet i en mappe skal fremgå av emnebeskrivelsen, vurderes som en helhet og resulterer i én karakter. Det skal underveis i emnet gis tilbakemeldinger på innholdet som får uttelling på karakteren.*

(3) *Praktisk/klinisk eksamen avvikles i løpet av en nærmere fastsatt periode og studentene fordeles på aktuelle eksamenstidspunkt innen perioden.*

(4) *Under praktiske/kliniske eksamener avgjør dekan eller den dekan bemyndiger i samråd med sensor hvordan eksamen skal gjennomføres.*

**30-1-1 Endret av rektor februar 2021.*

***31-1-2** *Oppgaver*

Oppgaver skal leveres inn til vurdering i løpet av undervisningsperioden (unntak for gradsoppgaver).

**30-1-2 Endret av rektor februar 2021*

31-1-3 *Praksis*

Obligatorisk praksis kan registreres som et eget emne i utdanningsplanen, inngå som obligatorisk undervisning eller som vurdering i et emne i utdanningsplanen. Hovedregelen er at NMBU har ansvaret for å finne relevant praksisplass hvis praksisen er obligatorisk. Unntak kan gjelde enkelte typer praksis på veterinær- og dyrepleierutdanningene. I alle studier/emner med praksis skal studieplanen ha kriterier for gjennomføring og vurdering av praksis.

Kapittel 32. Muntlig eksamen

§ 32-1 Muntlig eksamen som vurderingsordning

(1) Muntlig eksamen, som også kan omfatte presentasjoner og lignende, gis enten som selvstendig vurderingsform, som en selvstendig vektet vurderingsdel med karakterfastsetting, eller som en justerende muntlig prøve ved skriftlige arbeider.

(2) Dersom vurderingsordningen inneholder en muntlig eksamen skal denne være offentlig, med mindre hensynet til gjennomføringen av eksamenen tilsier noe annet. Når det er tungtveiende grunner som taler for det kan emneansvarlig fakultetet, etter ønske fra vedkommende eksamenskandidat, gjøre unntak fra regelen om offentlig eksamen.

(3) Emneansvarlig fakultetet bestemmer tid og sted for gjennomføring av muntlig eksamen, herunder om muntlig eksamen skal gjennomføres digitalt eller på campus.

(4) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette nærmere regler for gjennomføring av muntlig eksamen.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 32. Muntlig eksamen

32-1-1 Muntlig eksamen

(1) Tidspunkt for muntlig prøve for alle studier, med unntak av veterinær- og dyrepleierstudiene jf. 30-1-1 andre ledd, fastsettes og kunngjøres av emneansvarlig fakultet, senest fire uker før eksamen.

(2) Sted for muntlig prøve kunngjøres senest tre dager før eksamen.

Kapittel 33. Hjelpemidler

§ 33-1 Tillatte hjelpemidler

(1) Emneansvarlig fakultetet avgjør hvilke hjelpemidler studenten kan eller skal ha tilgjengelig ved gjennomføring av eksamen eller annen vurderingsordning i emnet. Hjelpemidler som ikke har vært i vanlig bruk i det aktuelle emne, og som ikke kan stilles til disposisjon for alle studentene, skal ikke tillates.

(2) Tillatte hjelpemidler for det enkelte emnet skal være angitt i emnebeskrivelsen. Nettversjonen av emnebeskrivelsene vil alltid være den gjeldende.

(3) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for hjelpemidler ved vurdering.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 33. Hjelpemidler samt bruk av ordbok

33-1-1 Tillatte hjelpemidler

Tillatte hjelpemidler ved eksamen eller annen vurderingsordning i et emne skal være i samsvar med følgende koder:

- A1: ingen kalkulator, ingen andre hjelpemidler
- A2: ingen kalkulator, spesifiserte andre hjelpemidler
- B1: utdelt kalkulator, ingen andre hjelpemidler
- B2: utdelt kalkulator, spesifiserte andre hjelpemidler
- C1: alle typer kalkulatorer, spesifiserte andre hjelpemidler
- C2: alle typer kalkulatorer, alle andre skriftlige hjelpemidler.
- C3: alle typer kalkulatorer, alle andre hjelpemidler - inkludert digitale.

33-1-2 Kontroll av hjelpemidler

Ved campusbasert eksamen der det benyttes eksamensinspektører skal alle medbrakte hjelpemidler enkeltvis kontrolleres av inspektørene.

33-1-3 Studentens ansvar – lovlige og ulovlige hjelpemidler

(1) Studentene må selv ta med seg tillatte hjelpemidler til eksamenslokalet ved campusbasert eksamen. Dette gjelder ikke der NMBU stiller hjelpemidler til disposisjon. Tillatte hjelpemidler skal være angitt på eksamensoppgaven og i emnebeskrivelsen. Det er ikke lov å ha med eller ha tilgang til andre hjelpemidler enn det som er angitt som tillatt ved den aktuelle eksamenen.

(2) Studentene er selv ansvarlig for at medbrakte hjelpemidler til ved campusbasert eksamen ikke inneholder ulovlige notater. Det er ikke tillatt med lån av hjelpemidler mellom studenter under eksamen.

(3) All tilgang til og bruk av mobiltelefon eller digitale hjelpemidler som inneholder kommunikasjonsutstyr, i eller utenfor eksamenslokalet under en campusbasert eksamen, betraktes som fusk. Unntak gjelder kun der det på eksamensoppgaven eller i emnebeskrivelsen er presisert at hjelpemidler med kommunikasjonsutstyr er tillatt.

(4) Det er ikke tillatt med kommunikasjon mellom medstudenter eller med andre personer under en eksamen, hvis ikke slik kommunikasjon er presisert som et tillatt hjelpemiddel i eksamensoppgaven eller i emnebeskrivelsen. Dette gjelder både ved eksamen som gjennomføres på campus og som hjemmeeksamen.

(5) Ved campusbasert eksamen betyr hjelpemiddelet alle typer kalkulatorer, så fremt annet ikke er presisert i eksamensoppgaven eller i emnebeskrivelsen, en kalkulator som ikke inneholder filer, ikke er knyttet til internett, strømmettet eller skriver, ikke kommuniserer med andre enheter, ikke støyer og som bare består av en enkelt gjenstand.

33-1-4 Ordbok ved campusbasert eksamen

Fremmedspråklige studenter har anledning til å ha med ordbok, fra morsmål til norsk og norsk til morsmål. Tilsvarende regel gjelder dersom eksamen holdes på engelsk (gjelder også for studenter med norsk som morsmål på et engelskspråklig emne). Ordboka skal være fri for notater.

Kapittel 34. Tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering

§ 34-1 Søke om tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering

(1) Studenter som grunnet funksjonsnedsettelse eller andre særskilte grunner har behov for egnet individuell tilrettelegging i forbindelse med studier og/ eller ved fremstilling til vurdering i emnene, må søke om slik tilrettelegging innen angitte frister i akademisk kalender. Egne søknadsfrister gjelder for veterinær- og dyrepleierstudiet. Tilrettelegging av studier og/eller eksamen skal ikke medføre at studenten(e) blir prøvd på kvalitativt ulike måter og skal ikke medføre at faglige krav svekkes jf. UH-loven § 4-3 femte ledd.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for tilrettelegging i samsvar med UH-loven § 4-3 femte ledd.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 34. Tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering

34-1-1 Søke om tilrettelegging ved studier og fremstilling til vurdering

(1) Behovet for tilrettelegging skal dokumenteres med attest fra medisinsk sakkyndig eller annen tilsvarende dokumentasjon som bekrefter behovet for tilrettelegging.

(2) Ved behov for tilrettelegging som følge av en akutt situasjon må Studieavdelingen (ved tilretteleggingskontoret) kontaktes så snart som mulig etter at situasjonen har oppstått.

(3) Tilrettelegging kan bl.a. gis til studenter som har kroniske eller akutte lidelser, funksjonsnedsettelse, gravide som har behov for hvile, o.a. Tilrettelegging kan være spesiell fysisk tilrettelegging, spesielle hjelpemidler, utvidet tid ved eksamen m.m.

(4) Studenter som trenger amme pauser ved fremstilling til en vurdering må, innen avmeldingsfristen for eksamen, søke om slik pause til tilretteleggingskontoret. Ammetiden legges til ordinær eksamenstid.

(5) Tilrettelegging av studiesituasjonen
Studenter kan ved dokumentert sykdom søke om å ta studiene over en lengre periode enn ved normalt studietid. Søknad om slik tilrettelegging behandles av fakultet.

34-1-2 Forlenging av skriftlig vurdering

(1) Ved skriftlig eksamen gis følgende forlengelse:

- for eksamen som varer inntil 1,5 time gis 15 minutter ekstra tid
- for eksamen som varer mer enn 1,5 time og inntil 2 timer gis 20 minutter ekstra tid
- for eksamen som varer mer enn 2 timer og inntil 4 timer gis 30 minutter ekstra tid
- for eksamen som varer mer enn 4 timer gis 1 time ekstra tid.

(2) Ved hjemmeeksamen av lengre varighet gis følgende forlengelse:

- eksamen på 24 timer eller mer: 3 timer tillegg
- eksamen på 36 timer eller mer: 5 timer tillegg
- eksamen på 48 timer eller mer: 7 timer tillegg.

(3) Studenter med annet morsmål enn norsk gis ikke ekstra tid der prøver og eksamen holdes på norsk. Tilsvarende gjelder for studenter som ikke har engelsk som morsmål der eksamen holdes på engelsk.

***34-1-3 Tilrettelegging ved hjemmeeksamen og skriftlig delprøve**

Ved hjemmeeksamen og skriftlige prøver, som ikke defineres som campusbasert eksamen i eksamensperiodene, må studenter som har innvilget tilrettelegging, selv gi emneansvarlig beskjed om at vedkommende har behov for tilrettelegging. Studenten må gi emneansvarlig beskjed om behovet for tilrettelegging så raskt som

mulig etter å ha fått vite tidspunktet for gjennomføring av hjemmeeksamen/annen skriftlig prøve.

**34-1-3 Tittel endret av rektor februar 2021*

Kapittel 35. Fravær i forbindelse med fremstilling til vurdering

§ 35-1 Fravær grunnet sykdom

(1) Studenter som grunnet sykdom er forhindret fra å fremstille seg til vurdering, må levere attest fra medisinsk sakkyndig med opplysninger om tidsrommet for fraværet.

(2) Elektronisk søknad om gyldig fravær og attest, i samsvar med første ledd, må sendes senest fem (5) virkedager etter at studenten skulle ha fremstilt seg til vurdering.

§ 35-2 Fravær grunnet særskilte forhold

Studenter som på grunn av andre særskilte forhold omkring egen person er forhindret fra å fremstille seg til vurdering, skal dokumentere dette på tilsvarende måte som ved sykdom.

§ 35-3 Ikke tellende forsøk/ rett til ny eksamen (konte)

(1) Det regnes ikke som et forsøk etter kapittel 38 dersom studenten får godkjent gyldig fravær fra eksamen eller annet vurderingselement.

(2) Hvorvidt en student har rett til ny eksamen (konte), ved godkjent fravær fra eksamen eller annet vurderingselement, følger av kapittel 36.

Kapittel 36. Ny eksamen (konte)

§ 36-1 Ny eksamen (konte)

(1) I samsvar med bestemmelsene i dette kapitlet, arrangeres det ny eksamen (konte) når det er studenter som strøk eller som er innvilget gyldig fravær, etter kapittel 35, ved sist ordinære eksamen i et emne med vurderingsformen avsluttende skriftlig eller muntlig eksamen i en eksamensperiode. Unntak følger av § 36-2 tredje ledd.

(2) Ny eksamen (konte) for et emne arrangeres i den påfølgende høst-/vårparallellen. På veterinær- og dyrepleiestudiet er ny eksamen (konte) kunngjort i semesterplanen.

(3) Ved ny eksamen (konte) skal studenten prøves i samme pensum og vurderingsformen skal være lik den som ble brukt ved ordinær eksamen.

§ 36-2 Oppmelding til ny eksamen (konte)

(1) Studenter kan, i samsvar med betingelsene i § 36-1 første ledd, melde seg til ny eksamen (konte) i et emne. Tilsvarende gjelder for ph.d.-studenter, som i forhold til karakterkrav satt av fakultetet, ikke har bestått et emne i opplæringsdelen.

(2) Ved sykdom eller stryk på muntlig eksamen kreves det ny oppmelding før ny eksamen (konte) kan avlegges.

(3) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser til oppmelding og gjennomføring av ny eksamen (konte), herunder egne bestemmelser om oppmelding for veterinær og dyrepleierstudiet.

Merknad: Tredje ledd endret av universitetsstyret i vedtak av 11. mars 2021.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 36. Ny eksamen (konte)

36-1-1 Oppmelding til ny eksamen (konte)

(1) Oppmelding til ny eksamen (konte) gjøres via StudentWeb eller ved henvendelse til Studentenes informasjonstorg (SiT) innen angitte frister i akademisk kalender.

(2) For studenter på veterinær- og dyrepleierstudiene gjelder følgende

- På veterinær- og dyrepleierstudiet kan studenter automatisk meldes opp til ny eksamen (konte) i henhold til bestemmelser fastsatt av fakultetet.*
- Studenten må selv melde seg opp til praktisk/klinisk eksamen når de søker om å få være høst- eller vårkandidat.*
- En student kan trekke seg fra eksamen senest fire uker før eksamen starter/gjennomføres. Ved klinisk eksamen kan en student trekke seg fra eksamen senest fire uker før eksamensperioden begynner.*
- For studenter på veterinær- og dyrepleierstudiene arrangeres ny og utsatt eksamen normalt før påfølgende semester. Hvilke emner dette gjelder beskrives i studieplanen.*
- Veterinær- og dyrepleiestudenter kan ta utsatt eksamen i samme eksamensperiode ved ledig kapasitet. Dersom det ikke er ledig kapasitet, må studenten vente til neste eksamensperiode.*
- Dersom praktisk/klinisk eksamen avvikles ordinært i to eksamensperioder per år, skal ny prøve avlegges ved neste ordinære eksamensperiode. Det gjennomføres egen utsatt eksamen når eksamen avvikles ordinært én gang per år.*
- Studenter som har strøket i en praktisk/klinisk eksamen kan, innen angitt frist, be om ekstra klinisk trening før ny eksamen.*
- Særbestemmelser for å gå videre i studiet ved ikke avlagte/beståtte praktisk/kliniske eksamener fastsettes av fakultet.*

Kapittel 37. Rett til vurdering i emner som legges ned

§ 37-1

(1) Dersom et emne med avsluttende skriftlig eller muntlig eksamensordning legges ned, har en student rett til å ta eksamen i samme versjon av emnet. Slik eksamen avholdes normalt ved første tidspunkt for ny eksamen (konte) i den påfølgende høst-/vårparallellell eller ved første kontinuasjonmulighet på veterinær- og dyrepleierstudiet, og ikke senere enn ett år etter at siste ordinære eksamen i emnet ble gjennomført.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for retten til å fremstille seg til vurdering etter første ledd.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 37. Rett til vurdering i emner som legges ned

37-1-1 Rett til vurdering i emner som legges ned

Dersom en student har godkjent sykefravær når det arrangeres eksamen i emner som legges ned jf. § 37-1 første ledd, og studenten ikke har bestått den aktuelle eksamenen, kan det etter søknad arrangeres en ny eksamen som er faglig jevngod

med gammel ordning. Ny eksamen etter gammel ordning tilbys kun én gang. Studiedirektøren avgjør slike søknader.

Kapittel 38. Adgang til å fremstille seg til vurdering i et emne flere ganger

§ 38-1

(1) Ved NMBU gis det ordinært ikke adgang til å fremstille seg til vurdering i et emne mer enn tre ganger.

(2) Dersom emnet er bestått, har studentene mulighet til å fremstille seg til vurdering i samme emne på nytt, men bare én gang i hvert enkelt emne. Unntak:

- gjentak av bestått gradsoppgave tillates ikke jf. § 44-11 tredje ledd.
- studenter på veterinær- og dyrepleierutdanningene gis ikke anledning til å avlegge eksamen på nytt dersom den er bestått.

(3) Studenter som gis tillatelse til å fremstille seg til vurdering i et emne som tidligere er bestått, har ikke krav på å kunne følge undervisningen i emner med begrenset kapasitet.

(4) Dersom en student har fremstilt seg til vurdering i det et emnet mer enn en gang, skal beste karakter gjelde, og kun den karakteren skal fremgå av karakterutskrift og vitnemål.

(5) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette nærmere regler for adgang til å fremstille seg til vurdering i et emne flere ganger.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 38 Adgang til å framstille seg til vurdering i samme emne flere ganger

38-1-1 Adgang til å framstille seg til vurdering i samme emne flere ganger

(1) Studenten har adgang til å framstille seg til vurdering i samme emne inntil tre ganger, forutsatt at det aktuelle emnet eksisterer.

(2) Studenter som etter tre forsøk ikke har bestått et emne, kan etter begrunnet søknad til Studieavdelingen, gis dispensasjon til å framstille seg for vurdering i emnet en fjerde gang.

Kapittel 39. Fusk – annullering av vurdering - utestenging

§ 39-1

(1) Fusk, forsøk på fusk eller brudd på plagieringsbestemmelsene kan føre til at eksamen, prøve eller annen vurdering for vedkommende student blir annullert. Fusk eller forsøk på fusk kan også føre til utestenging jf. UH-loven §§ 4-7 og 4-8.

(2) Brudd på hjelpemiddelbestemmelsene i kapittel 35 betraktes som forsøk på fusk.

(3) Universitetsstyret selv gir retningslinjer om rutiner ved mistanke om fusk. NMBUs klagenemnd behandler saker ved mistanke om fusk i tråd med gjeldende lov og NMBUs retningslinjer.

Kapittel 40. Sensorer og sensorveiledning

§ 40-1 Sensorer og sensorveiledning

Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelse av kandidatens selvstendige arbeid i høyere grad. Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning til alle eksamener jf. UH-loven § 3-9 andre ledd.

§ 40-2 Intern sensor

Emneansvarlig kan være intern sensor. Ved gradsoppgaver kan studentens hovedveileder være intern sensor.

§ 40-3 Ekstern sensor

(1) Emneansvarlig fakultet oppnevner sensorer. Ekstern sensor skal være tilsatt i vitenskapelig stilling ved universitet, høyskole eller annen forskningsinstitusjon, eller på annen måte ha dokumentert vitenskapelig eller kunstnerisk kompetanse innen vedkommende fagområde. Som unntak kan fagperson, som gjennom yrkespraksis dokumenterer at vedkommende er særlig kvalifisert innen vedkommende fag, oppnevnes som ekstern sensor.

(2) Ekstern sensor kan ikke være tilsatt ved NMBU eller ha hatt undervisningsoppgaver ved NMBU av vesentlig omfang i samme semester eller studieår som eksamenen finner sted.

(3) For gradsoppgaver hvor studentens praktiske arbeid med oppgaven er gjennomført utenfor NMBU, kan ekstern sensor ikke være tilsatt ved den samme institusjonen som der det praktisk arbeidet gjennomføres.

(4) Det skal skrives kontrakt om sensoroppdrag mellom ekstern sensor og emneansvarlig fakultet. Av kontrakten skal det fremgå hvordan sensor deltar i vurderingsopplegget jf. § 40-4. Den som påtar seg eller er pålagt et sensoroppdrag, har plikt til å overholde bestemmelser i UH-loven og i denne forskrift.

(5) Ved forfall eller langvarig sykdom skal fakultetet oppnevne annen/andre kvalifisert(e) sensor(er) i tråd med emnets opprinnelige krav til sensurering.

§ 40-4 Om bruk av ekstern sensor

(1) Det skal alltid være minst en ekstern sensor:

- ved sensur av bachelor- og masteroppgave
- ved sensur av muntlig eksamen eller prøve som ikke lar seg etterprøve
- ved ny sensurering som følge av klage over formelle feil ved eksamen jf. UH-loven § 5-2 andre ledd
- ved klage over karakterfastsettelse jf. UH-loven § 5-3 fjerde ledd
- ved sensur av spesialpensum.

(2) Fakultetet fastsetter ellers selv for hvert enkelt emne hvordan ekstern sensor deltar i vurderingen av de deler som inngår i karakterfastsettingen.

Ekstern sensor må:

- delta i vurdering av selve opplegget for bedømmelse av studentenes prestasjoner i et emne og/eller
- sammen med intern sensor delta ved utformingen av eksamensoppgavene og sensorveiledningen.

Ekstern sensor kan i tillegg:

- delta i sensureringen av alle kandidatenes eksamensbesvarelser og/eller andre vurderingselementer, eller

- delta i sensureringen av ett eller flere vurderingselementer for alle kandidatene, eller
- gjennomføre ekstern kontroll av intern sensors vurdering av et tilfeldig utvalg kandidater som en kalibrering av den totale sensuren i emnet.

Kapittel 41. Karakterregler

§ 41-1 Karakterregler

(1) I emnebeskrivelsen skal det fremgå om det er bestått/ikke bestått eller bokstavkarakterer som benyttes som karakterregel.

(2) Gradsoppgaver bedømmes med bokstavkarakter.

(3) Spesialpensum som er tilknyttet en masteroppgave evalueres med bokstavkarakter. Spesialpensum som er tilknyttet et doktorgradsstudium (ph.d.) evalueres med bestått/ikke bestått. Øvrige spesialpensum evalueres med bokstavkarakter eller bestått/ikke bestått.

§ 41-2 Bokstavkarakter

(1) Bokstavkarakterene går fra A-F, der A er beste og E dårligste ståkarakter, mens F gis ved ikke bestått/stryk. Oversikt over karakterbetegnelser og vurderingskriterier finnes på NMBUs nettsider.

(2) Karaktersetting på masteroppgaver innenfor matematikk, naturvitenskapelige fag og teknologi ("MNT-fagene") følger et nasjonalt system likt for alle MNT-studier ved universitetene i Norge. Dette gjelder for masteroppgaver gjennomført ved Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning, Fakultet for kjemi, bioteknologi og matvitenskap, Fakultet for matematiske realfag og teknologi og Fakultet for biovitenskap.

(3) Karaktersetting på masteroppgaver innenfor økonomi og administrasjon følger et nasjonalt system for masterstudier innenfor økonomi og administrasjon ved universitetene i Norge. Ved NMBU gjelder dette for masteroppgaver gjennomført ved Handelshøyskolen (HH-NMBU).

§ 41-3 Bestått – ikke bestått

Ved bruk av karakterregelen bestått/ikke bestått skal grensen for bestått fastsettes av intern sensor og ekstern sensor i fellesskap. I emnebeskrivelsen skal det fremgå en generell beskrivelse av kravet til bestått karakter som er som følger: Kandidaten har oppfylt kravene til læringsutbytte og viser nødvendige kunnskaper, ferdigheter og kompetanse.

§ 41-4 Emner på ph.d.-nivå

Alle emner på ph.d.-nivå (400-nivå) som gis ved NMBU skal bedømmes med bestått/ikke bestått. Dette gjelder også spesialpensum på 400-nivå.

Kapittel 42. Gjennomføring og bekjentgjøring av sensur

§ 42-1 Gjennomføring av sensur

(1) Enhver vurdering skal resultere i et vurderingsuttrykk (en karakter). Sensur skal gjennomføres anonymt så langt dette er praktisk mulig.

§ 42-2 Uenighet om karakterfastsetting

(1) Dersom to sensorer ikke blir enige om karakterfastsettingen ved bruk av bokstavkarakter, skal sensureringen suppleres med en tredje sensor. Denne sensoren skal være ekstern.

(2) I de tilfellene der ekstern sensor deltar i bedømmelsen, skal karakteren *bestått* bare gis når intern og ekstern sensor er enig om det. Dersom en av dem mener at besvarelsen ikke har et tilfredsstillende nivå, gis *ikke bestått*.

§ 42-3 Særskilte ved muntlig eksamen og muntlig presentasjon av gradsoppgave

(1) Ved avsluttende muntlig eksamen for en studentgruppe kan sensorene foreta en individuell vurdering av studentene.

(2) Ved muntlig presentasjon av gradsoppgave utført av en studentgruppe, kan sensorene foreta en individuell evaluering av studentene jf. 44-9.

§ 42-4 Bekjentgjøring av sensur

(1) Sensur skal foreligge i henhold til UH-loven § 3-9 fjerde ledd.

(2) Sensurfristen for gradsoppgaver og andre større skriftlige arbeider er seks uker fra fastsatt innleveringsfrist med mindre universitetsstyret selv har godkjent en lengre frist.

(3) Sensur bekjentgjøres elektronisk direkte til den enkelte student. Studentene er selv ansvarlige for å gjøre seg kjent med sensuren.

§ 42-5 Utfyllende bestemmelser

Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for gjennomføring og bekjentgjøring av sensur.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 42. Gjennomføring og bekjentgjøring av sensur

42-1-1 Gjennomføring av sensur

(1) Ved bytte av sensor som følge av uforutsett forfall, regnes sensurfristen fra det tidspunktet besvarelsen er oversendt den nye sensoren.

(2) Ved kortvarig dokumentert sykdom hos sensor kan forlengelse av sensurfristen være lik sykemeldingsperioden.

42-1-2 Bekjentgjøring av sensur

(1) Sensurfrist for et emne fremkommer i Studentweb.

(2) Hvis aktuell dato for sensur faller på en lørdag, søndag eller annen fridag, er fristen påfølgende arbeidsdag.

**(3) For emner hvor det ikke gjennomføres skriftlig eksamen i eksamensperioden, er sensurfristen tre uker etter siste undervisningsdag i parallellen/blokkperioden. I emner med skriftlig eksamen i den ordinære eksamensperioden, er sensurfristen tre uker etter dato for denne eksamen.*

(4) Ved muntlig eksamen eller annen prøve som ikke kan etterprøves, må sensur gis i nær tilknytning til gjennomføringen av eksamen/prøven. Sensuren må registreres senest innen tre uker etter eksamensperioden.

(5) For spesialpensum som ikke er tilknyttet en gradsoppgave, er sensurfristen tre uker etter siste undervisningsdag i undervisningsperioden.

**42-1-2 (3) Endret av rektor februar 2021*

42-1-3 Vurderingsprotokoller

Sensuren i et emne skal primært føres i digitale systemer. Der sensuren unntaksvis føres på vurderingsprotokoll på papir skal alle karakterer skrives fullt ut. Det er ikke tillatt med gjentakelsestegn i vurderingsprotokollen.

Kapittel 43. Begrunnelse for karakter, klage på karakter eller formelle feil ved eksamen/vurdering

§ 43-1 Begrunnelse

(1) En student kan kreve begrunnelse for karaktersetting av sine prestasjoner etter reglene UH-loven § 5-3. Lovbestemmelsen fastsetter tidsfrister. Sensor bestemmer begrunnelsens form og innhold.

(2) Krav om begrunnelse rettes til emneansvarlig lærer eller til emneansvarlig fakultet.

(3) Dersom en student ber om begrunnelse for karakterfastsettingen, kan sensorene justere karakteren til studentens fordel uten at det foreligger klage på karakter etter § 43-2.

§ 43-2 Klage på karakter og trekk av klage på karakter

(1) En student kan klage skriftlig over karakterer etter reglene i UH-loven § 5-3 og i denne forskrift. Det er ikke adgang til å klage over karakter for muntlige prestasjoner, bedømming av praksisstudier og lignende, eller på karakter for forprøver som er bestått.

(2) En eventuell klage på karakter kan trekkes frem til ny sensur er kunngjort for studenten via Studentweb. Ved klage på karakter for gradsoppgave, kan klagen trekkes frem til tidspunkt for avholdelse av ny muntlig presentasjon.

§ 43-3 Ny sensur ved klage

(1) Ved klage på karakter skal det foretas ny sensur med nye sensorer oppnevnt av fakultetet. For behandlingen av klage på karakter gjelder reglene i UH-loven § 5-3 om klage over karakterfastsetting og sensorveiledningen for det aktuelle emnet.

(2) Sensur som følge av klage skal avgjøres uten ugrunnet opphold, jf. Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 11 a. Dersom klagen ikke kan behandles i løpet av en måned etter at den er mottatt, skal det sendes ut et foreløpig svar til studenten der det gjøres rede for årsaken til dette. Om mulig oppgis det når man regner med å kunne behandle klagen.

(3) Ny karakter kan forbli uendret eller fastsettes til gunst/ugunst for studenten.

(4) Ved klage på samlet karakter for skriftlig og muntlig prestasjon(er) skal de nye sensorene bedømme det skriftlige arbeidet. Dersom ny sensurering av det skriftlige arbeidet fører til at klager får endret karakteren til gunst/ugunst, og den muntlige prestasjonen har vært holdt i direkte tilknytning til det skriftlige arbeidet, holdes ny muntlig prestasjon for fastsetting av endelig karakter jf. UH-loven § 3-9 femte ledd.

(5) Det er individuell klagerett ved gruppeeksamen. En eventuell endring av karakter etter klage vil kun gjelde for den som har klaget.

§ 43-4 Formelle feil ved eksamen/vurdering

(1) En student som har tatt eksamen, prøve eller fremstilt seg for annen vurdering kan klage over mulige formelle feil knyttet til alle faser ved den aktuelle vurderingen. Klagefrist og krav til klagens innhold skal følge UH-loven § 5-2 bestemmelse om klage over formelle feil ved eksamen. NMBUs klagenemnd er klageinstans for vedtak etter denne bestemmelsen.

(2) Frist for å klage over karakter er tre uker etter vedtak om formelle feil er mottatt av studenten.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 43. Begrunnelse for karakter, klage på karakter eller formelle feil ved eksamen/vurdering

43-1-1 Klage på karakter

(1) Når karakter for skriftlig og muntlig prestasjon er gitt samlet kan det ikke klages særskilt over karakter for den ene av prestasjonene. I slike tilfeller kan studenten kun klage over den samlede karakteren.

(2) Klagefristen er tre uker fra karakteren ble elektronisk kunngjort. Hvis studenten ber om begrunnelse, er klagefristen tre uker fra begrunnelsen er mottatt. Klagen skal sendes digitalt i samsvar med rutiner for klage på karakter.

Del V. Gradsoppgaver

Kapittel 44. Gradsoppgaver og forskerlinjeoppgave

§ 44-1 Gradsoppgaver

(1) I bachelorgraden *kan* det inngå et selvstendig arbeid (bacheloroppgave). I mastergrad av 120 og 300 studiepoengs omfang *skal* det inngå selvstendig arbeid (masteroppgave). I erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang *skal* det inngå selvstendig arbeid (masteroppgave).

(2) Det selvstendige arbeidet skal være ett av følgende:

- bacheloroppgave: 15 studiepoengs omfang
- masteroppgave: 30 studiepoengs omfang
- masteroppgave: 60 studiepoengs omfang.

(3) Fakultetet skal fastsette krav til gradsoppgavens omfang, fagområder og innhold i studieplanen for det enkelte studieprogram.

(4) Veterinærstudiet har en forskerlinje med en oppgave på 90 studiepoeng og en opplæringsdel på 30 studiepoeng.

(5) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser vedrørende gradsoppgaver. Ansvarlig fakultetet kan fastsette utfyllende bestemmelser for forskerlinjeoppgaven.

§ 44-2 *Oppmelding av gradsoppgave*

Oppmeldingsfrist for gradsoppgaver følger NMBUs akademiske kalender. Det er ingen avmeldingsfrist for gradsoppgave. Ønsker en student å trekke oppmeldingen av gradsoppgaven, må dette skje senest samme dag som det er oppmeldingsfrist for studentens gradsoppgave.

§ 44-3 *Veiledning og veiledere*

(1) Fakultet plikter å gi studenten korrekt og tilstrekkelig informasjon om arbeidet med gradsoppgaven før arbeidet starter.

(2) Hovedveileder skal ha et tilsetningsforhold ved NMBU og inneha vitenskapelig kompetanse i samsvar med studietilsynsforskriften.

§ 44-4 *Gradsoppgave - kontrakt*

(1) Det skal inngås skriftlig kontrakt for gradsoppgave på fastsatt skjema.

(2) Fakultetet skal kontrollere og godkjenne kontrakten før studenten starter arbeidet med oppgaven.

§ 44-5 *Klausulering av gradsoppgave*

I særlige tilfeller kan offentliggjøring av en gradsoppgave båndlegges (utsettes) for en periode på inntil fem år. Eventuell båndlegging utover fem år må avgjøres av rektor etter begrunnet søknad. Gradsoppgaver som helt eller delvis inneholder opplysninger som er dekket av lovbestemt taushetsplikt klausuleres (skjermes for innsyn) i samsvar med forvaltningsloven.

§ 44-6 *Forsinket innlevering*

(1) Ved særlige behov kan fakultetet etter søknad, på fastsatt skjema, innvilge lengre frist, enn normalfristen, for innlevering av gradsoppgaven. Behovet må vurderes konkret i hvert tilfelle. Særlig behov kan være: sykdom, omsorgsarbeid, undervisningsoppgaver ved NMBU, tyngre studenttiltidsverv eller uforskyldte problemer med oppgaven.

(2) Utsatt innleveringsfrist gis normalt ikke utover tre måneder med mindre sterke velferdsgrunner hos studenten tilsier lengre frist. Fristforlengelse innvilges kun én gang. Unntak gjelder ved dokumentert sykdom. Utsatt innleveringsfrist gir ikke studenten rett til ytterligere veiledning.

(3) Hvis studenten innvilges utsatt innleveringsfrist utover tre måneder, må studenten semesterregistrere seg i samsvar med bestemmelsene i § 17-2 andre ledd. Gradsoppgaven må i tillegg vurderingsmeldes for innleveringssemesteret.

§ 44-7 *Gradsoppgave som ikke er levert innen fristen*

Gradsoppgave som ikke er levert innen fastsatt frist kan ikke senere leveres i revidert eller supplert form. I slike tilfeller kan studenten miste studieretten jf. § 17-6 tredje ledd. Hvis studenten senere får nytt opptak ved NMBU, må ny oppgave utarbeides innenfor et nytt tema.

§ 44-8 *Muntlig presentasjon av gradsoppgaven*

Masteroppgaven skal ha en offentlig presentasjon og en muntlig diskusjon. Presentasjonen kan i tillegg inneholde et spesialpensum. En bacheloroppgave kan ha en offentlig fremlegging eller en avsluttende muntlig diskusjon som en del av vurderingen.

§ 44-9 Sensurering av muntlig presentasjon

(1) Det gis ikke separat karakter for den muntlige presentasjonen av oppgaven. Presentasjonen kan sammen med den påfølgende diskusjonen være justerende på den endelige karakteren på oppgaven. Sluttkarakteren for samarbeidende studenter kan settes likt eller individuelt, avhengig av studentenes prestasjoner jf. § 42-3.

(2) Studenter som ikke møter til muntlig presentasjon av gradsoppgaven, og som ikke har utsettelse eller dokumenterer akseptert forfallsgrunn, skal få registrert *ikke møtt* på gradsoppgaven. I slike tilfeller kan studenten miste studieretten jf. § 17-6 tredje ledd. Hvis studenten senere får nytt opptak ved NMBU, må ny gradsoppgave utarbeides innenfor et nytt tema.

§ 44-10 Evalueringskriterier

(1) Studentens gjennomføring av gradsoppgaven, grad av selvstendighet, forståelse og modenhet er av særlig betydning ved evaluering av gradsoppgaven.

(2) Gradsoppgaven på bachelornivå skal vise forståelse, selvstendighet og være en faglig fordypning innen gradens fagområde. Ansvarlig fakultet fastsetter om en bacheloroppgave skal inngå som en obligatorisk del av studieprogrammet.

(3) Gradsoppgaven på masternivå skal vise forståelse, refleksjon, modenhet og analytisk evne. Oppgaven skal være en opplæring i å kunne identifisere problemer innenfor et fagområde i studiet, analysere og behandle disse på en vitenskapelig måte, samt å kunne produsere en skriftlig vitenskapelig oppgave om dette.

§ 44-11 Stryk og omarbeiding av gradsoppgaven

(1) En gradsoppgave som er bedømt med karakteren F (stryk) og som er tillatt omarbeidet, kan tidligst legges frem til ny sensurering tre måneder og senest fire måneder, etter dato for publisering av opprinnelig sensur. Ny kontrakt og revidert fremdriftsplan må utarbeides. Studenten må, hvis ny dato for innlevering faller i et nytt semester, semesterregistrere seg i samsvar med § 17-2 andre ledd. Ved omarbeiding av oppgaven har studenten ikke rett til ytterligere veiledning. Det må foretas ny muntlig presentasjon av den omarbeidede gradsoppgaven.

(2) Studenten har ikke adgang til å klage på karakteren F (stryk) på en omarbeidet gradsoppgave. Ved stryk på en omarbeidet gradsoppgave kan studenten miste studieretten jf. § 17-6 tredje ledd. Hvis studenten får nytt opptak ved NMBU, må ny oppgave utarbeides innenfor et nytt tema.

(3) Omarbeiding eller ny innlevering av bestått gradsoppgave tillates ikke jf. 38-1 andre ledd.

(4) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette krav til omarbeiding av en gradsoppgave bedømt med karakteren F (stryk).

Utfyllende bestemmelser til kapittel 44. Gradsoppgaver og forskerlinjeoppgave

44-1-1 Frist- oppmelding av gradsoppgave

Frist for oppmelding av gradsoppgaver er fastsatt i akademisk kalender.

44-1-2 Veiledning og veiledere

(1) Ansvarlig fakultetet oppnevner hovedveileder og eventuelle tilleggveileder(e) til gradsoppgaven. NMBU skal tilby veiledere innføring i veiledningsarbeid. Fakultetet har ansvar for at den enkelte student mottar slik veiledning som studenten har krav på. Fakultetet skal snarest utpeke ny veileder dersom en veileder får forfall av lengre varighet.

(2) Veilederne skal gi studentene faglig og metodisk veiledning og tilbakemeldinger på arbeidet med oppgaven. Dersom det er flere veiledere, skal det gå fram av kontrakten hva slags ansvar hver enkelt veileder har.

(3) Totalt antall veiledningstimene omfatter også veileders andel av sensurering av gradsoppgaven. Studenten har normalt krav på følgende antall veiledningstimer:

- Bacheloroppgaver: 20 timer
- Masteroppgaver 30 studiepoeng: 40 timer
- Masteroppgaver 60 studiepoeng: 80 timer.

44-1-3 Gradsoppgave - kontrakt

(1) Kontrakt for gradsoppgave skal blant annet inneholde:

- navn på fakultet, student og veileder(e)
- partenes plikter i forbindelse med gradsoppgaven
- prosjektbeskrivelse
- fremdriftsplan
- kostnadsplan.

Student og veiledere må forplikte seg i henhold til kontraktens bestemmelser

(2) Kontrakten må være underskrevet før studenten kan vurderingsmelde seg til gradsoppgaven.

44-1-4 Klausulering av gradsoppgave

(1) Båndlegging

I tilfeller der en gradsoppgave skal båndlegges skal det inngås en egen avtale mellom studenten og universitetet samt eventuelt ekstern samarbeidspartner. Slik avtale skal settes opp på fastsatt skjema, og inneholde opplysning om varighet og årsak til båndleggingen. Avtalen underskrives av alle parter og legges ved oppgaven ved innlevering. NMBU benytter gradsoppgavens tittel på karakterutskrift og vitnemål.

(2) Lovpålagt taushetsplikt

Gradsoppgaver som med innhold som er dekket av lovbestemt taushetsplikt, klausuleres i samsvar med reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven § 13. Avtale om klausulering settes opp på fastsatt skjema, og inneholde opplysning om årsak til klausulering. Avtalen underskrives av alle parter og legges ved oppgaven ved innlevering. NMBU benytter gradsoppgavens tittel på karakterutskrift og vitnemål.

44-1-5 Forsinket innlevering

(1) Fastsatt søknadsskjema om utsatt innlevering av gradsoppgave, sammen med aktuell dokumentasjon, sendes til fakultetet uten ugrunnet opphold etter at forsinkelsesgrunnen har inntruffet.

(2) Ved søknad om utsatt innleveringsfrist som følge av helsemessige årsaker kreves det dokumentasjon fra medisinsk sakkyndig. Dersom dokumentasjonen utstedes av sakkyndig på et annet språk enn norsk, svensk, dansk eller engelsk må studenten sørge for at dokumentasjonen oversettes til norsk eller engelsk av autorisert myndighet.

44-1-6 Muntlig presentasjon av gradsoppgaven

(1) Fakultetet studenten er tilknyttet offentliggjør dato og sted på NMBU for muntlig presentasjon av gradsoppgaven. Studiedirektør kan gjøre unntak fra stedskravet ved behov. Ved muntlig presentasjon av klausulert oppgave, jf. Ad. 44-1-4, skal dato og sted ikke offentliggjøres.

(2) Muntlig presentasjon skal gjennomføres innen utløpet av normal sensurfrist for det skriftlige arbeid.

(3) Normalt skal ekstern og intern sensor være til stede under presentasjonen av oppgaven. Videokonferanseutstyr eller lignende kan benyttes der dette er nødvendig for gjennomføring av presentasjonen. Studentens veiledere skal fortrinnsvis også være til stede.

(4) Den muntlige presentasjonen innledes med en kort presentasjon av gradsoppgaven hvor studenten gir en oversikt over oppgaven. Etter presentasjonen følger en muntlig diskusjon med sensorene.

(5) Studenter som skriver gradsoppgave sammen skal normalt møte sammen til felles muntlig presentasjon av oppgaven.

(6) Diskusjonen skal gi studenten en mer utfyllende tilbakemelding om gradsoppgaven enn karakteren, samt gi sensor en utvidet bakgrunn for karakterfastsettingen. Sensor gir en generell vurdering av de positive og negative sidene ved gradsoppgaven. Sensor stiller studenten spesifikke spørsmål til deler av gradsoppgaven for å kunne kartlegge studentens vurderingsevne, forståelse, egeninnsats og selvstendighet. Veileder(e) har her anledning til å komme med utfyllende kommentarer. Diskusjonen inngår i vurderingsgrunnlaget for gradsoppgaven.

(7) Den endelige karakteren for gradsoppgaven, gjøres skriftlig kjent for studenten via Studentweb, og føres på karakterutskriften.

44-1-7 Sensurering av muntlig presentasjon

Dersom en gradsoppgave er bedømt til F (stryk), skal sensorene i samråd med studenten(e), vurdere grunnlaget og hensiktsmessigheten av at det gjennomføres en muntlig presentasjon.

44-1-8 Stryk og omarbeiding av gradsoppgaven

En gradsoppgave som er bedømt med karakteren F (stryk) kan, hvis ekstern og intern sensor er enige om det, omarbeides av studenten. Den opprinnelige innleverte oppgaven må synliggjøre et innhold som lar seg bearbeide.

44-1-9 Samarbeid om gradsoppgave

Fakultetet kan godkjenne at to eller flere studenter, fra samme eller ulike studieprogram evt. ulike institusjoner, kan utføre gradsoppgaven helt eller delvis sammen, når fakultetet finner samarbeidet forsvarlig ut fra hensynet til å vurdere

og bedømme studentenes prestasjoner. Samarbeidsavtalen skal klargjøre studentenes plikter og rettigheter i forhold til hverandre, især med tanke på eventuelt opphør av samarbeidet før innlevering.

44-1-10 Språk, form og innlevering

(1) Gradsoppgavens hovedspråk skal være norsk, svensk, dansk eller engelsk. Fakultetet kan godkjenne annet hovedspråk, som da inntas i samarbeidsavtalen. Oppgaven skal inneholde et sammendrag (abstract) på hovedspråket og på engelsk.

(2) NMBUs offisielle forside-mal skal benyttes og det skal framgå at oppgaven er utført som en gradsoppgave ved NMBU med påføring av grad, NMBUs logo og fakultetets navn.

(3) Gradsoppgaven skal leveres elektronisk.

44-1-11 Spesialpensum – knyttet til gradsoppgaver

Spesialpensumet fastsettes ved oppstart av gradsoppgaven. Som en del av gradseksamen kan det, samtidig med den muntlige presentasjonen av masteroppgaven, avholdes muntlig prøve i et teoretisk spesialpensum på 5, 10 eller 15 studiepoeng i samsvar med reglene i kapittel 21.

44-1-12 Publisering

(1) Masteroppgaven publiseres elektronisk i NMBUs elektroniske publiserings arkiv etter at den er bedømt med ståkarakter (A-E). Før publiseringen, eller annen offentliggjøring av masteroppgaven/deler av denne, skal studenten varsles og krediteres i offentliggjøringen. Annen mangfoldiggjøring og distribusjon enn via NMBUs elektroniske publiserings arkiv skal godkjennes av begge parter.

(2) Studenten har rettigheter til gradsoppgaven i samsvar med åndsverkloven og i overensstemmelse med anerkjente vitenskapelige, kunstfaglige, pedagogiske og etiske prinsipper jf. UH-loven § 1-5 første ledd.

Del VI. Grader og vitnemål

Kapittel 45. Tildeling av grader

§ 45-1 Tildeling av grad

(1) NMBU-studenter som har fullført og bestått et bachelorstudium tildeles graden bachelor.

(2) NMBU-studenter som har fullført og bestått et masterstudium tildeles graden master.

(3) NMBU-studenter som har fullført og bestått veterinærstudiet tildeles graden cand.med.vet.

(4) NMBU-studenter som har fullført og bestått et ph.d.-studium tildeles graden ph.d.

(5) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for tildeling av grader.

§ 45-2 Krav til innhold i bachelorgrad

(1) Graden bachelor omfatter godkjent vurdering i til sammen minst 180 studiepoeng. Det skal inngå en fordypning på minst 80 studiepoeng som skal fremgå av utdanningsplanen. Minst 15 studiepoeng bør være knyttet til ett eller flere selvstendige arbeider.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for krav til innhold i bachelorgrad.

§ 45-3 *Krav til innhold i mastergrad*

(1) Overordnede krav til en mastergrad fremgår av forskrift 01.12.2005 nr. 1392 om krav til mastergrad.

(2) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser for krav til innhold i mastergrad.

§ 45-4 *Krav til tilknytning til NMBU*

Krav til tilknytning for å få tildelt grad fra NMBU:

- For å få tildelt grad må studenten ha fått godkjent vurdering i emner tilsvarende minst 60 studiepoeng avlagt ved NMBU.
- Emner av inntil 30 studiepoengs omfang, avlagt ved et utenlandsk universitet eller høgskole som en del av en utvekslingsavtale med NMBU, kan inngå i ovennevnte 60 studiepoengs krav. Tilsvarende vil også kunne være gjeldende innenfor aktuelle fagfelt der NMBU har inngått en gjensidig samarbeidsavtale med et annet universitet eller høgskole i Norge.

§ 45-5 *Studiepoeng som inngår i grunnlag for bachelorgrad*

(1) Minst 60 av studiepoengene som skal inngå i grunnlaget for bachelorgraden ved NMBU skal ikke være en del av tidligere oppnådd grad eller yrkesutdanning.

(2) De nye emnene må sammen med tidligere emner, eller i tillegg til disse, innebære at ny grad får et annet faglig tyngdepunkt enn den tidligere graden. Det vil si, med en fordypning av minst 80 studiepoengs omfang innen et annet fagområde enn den tidligere gradens faglige tyngdepunkt.

(3) Unntak fra kravet i denne paragrafen gjelder for høgskolekandidater i dyrepleie som får opptak etter § 6-2.

§ 45-6 *Studiepoeng som inngår i grunnlag for mastergrad*

(1) Minst 60 av studiepoengene som skal inngå i grunnlaget for mastergraden ved NMBU skal ikke være en del av tidligere oppnådd grad eller yrkesutdanning. I de 60 studiepoengene skal det alltid inngå en masteroppgave tilknyttet et studieprogram.

(2) Rektor kan i utfyllende bestemmelser fastsette at det, for enkelte studieprogram, skal være krav om at minst 90 studiepoeng, som skal inngå i grunnlaget for mastergraden ved NMBU, ikke er en del av tidligere oppnådd grad eller yrkesutdanning jf. forskrift 21.12.2018 nr. 2221 om godskrivning og fritak av høyere utdanning § 4 første ledd.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 45. Tildeling av grader

45-1-1 Tildeling av grad

(1) NMBU tildeler *cand.med.vet.*, bachelor- og mastergrader fortløpende når grad er oppnådd.

(2) Tildeling av bachelor- eller mastergrad kan etter forespørsel utsettes i ett år etter oppnådd grad. Kandidaten må selv gi beskjed om dette til studieveileder.

(3) Det kan ikke gjøres endringen i emnesammensetningen etter at en grad er tildelt.

45-1-2 Krav til innhold i grad - bachelorgrad

(1) I tillegg til krav til innhold i bachelorgrad fastsatt i forskrift om studier ved NMBU kan dekan fatte vedtak om obligatoriske studiepoeng på ulike nivåer innen fagområder, og andre særregler for å få tildelt graden bachelor innen et studieprogram.

(2) Fakultetene kan utarbeide eksempelplaner som studentene kan benytte ved oppsett av egen utdanningsplan. Fakultetene godkjenner også fordypningen og fastsetter krav til og sammensetning av de selvstendige arbeidene.

(3) Obligatoriske studiepoeng på ulike nivåer innen fagområder er for eksempel matematikk, statistikk og hvor stor andel som skal være på 100- og 200-nivå. Fakultetene fastsetter dette gjennom studieplanen. Praksiskrav er eksempel på andre særregler.

(4) I de 180 studiepoengene som skal inngå i graden bachelor skal 10 studiepoeng være knyttet til innføringsemne hvorav examen philosophicum (ex. phil.) inngår.

45-1-3 Krav til innhold i grad - mastergrad

(1) I studieplanen er det beskrevet hvilke faglige krav mastergraden bygger på og krav til emner eller emnegrupper, fordypning og selvstendig arbeid. Fakultetene kan godkjenne andre dokumenterte kvalifikasjoner som er likeverdige.

(2) En mastergrad kan ikke inneholde emner som inngikk i opptaksgrunnlaget til mastergraden.

(3) I en mastergrad av 300 studiepoengs omfang skal 10 studiepoeng være knyttet til innføringsemne hvorav examen philosophicum (ex. phil.) inngår. For erfaringsbasert mastergrad av 90 eller 120 studiepoengs omfang, skal det fastsettes i studieplanen for det enkelte studieprogram hva som er relevant yrkespraksis og eventuelle krav om lengre yrkespraksis enn to år.

(4) Studieplanene, fastsetting av rangeringsregler for kvalifiserte søkere og fastsetting av særlige minstekrav fremgår av kapittel 6. Fakultetene foreslår for NMBU-SU hvilket omfang og hvilken vurderingsform det selvstendige arbeidet skal ha for det enkelte studieprogram eller den enkelte studieretning. Det samme gjelder om det selvstendige arbeidet skal kunne utføres individuelt eller av flere studenter.

Kapittel 46. Vitnemål og karakterutskrift

§ 46-1

(1) Vitnemål utstedes av NMBU, og utstedes kun én gang.

(2) Vitnemålsvedlegg utstedes av NMBU i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

(3) I særlige tilfeller kan det etter en skriftlig begrunnet søknad skrives ut et nytt vitnemål. Utskriften vil i slike tilfeller få påskriften «duplikat» og både dato for oppnådd grad og dato for utstedelse av duplikatet skal fremgå.

(4) Nytt vitnemål utstedes ikke ved ønske om endring av utdanningsplan eller ved forbedring av karakter på emner som inngår i oppnådd grad.

(5) Rektor kan fastsette utfyllende bestemmelser rundt utforming av vitnemål.

Utfyllende bestemmelser til kapittel 46. Vitnemål og karakterutskrift

46-1-1 Vitnemålsspråk og tilleggsbetegnelse for grader

(1) For oppnådd bachelorgrad utstedes vitnemål på norsk (bokmål eller nynorsk), med mindre studiet i sin helhet er engelskspråklig. For oppnådd bachelorgrad angis gradens faglige innhold på vitnemålet som:

- Bachelor i <navn på studieprogram>
- Ved engelskspråklige bachelorprogram brukes gradsbetegnelsen Bachelor of Science.

(2) For oppnådd mastergrad utstedes vitnemål på norsk (bokmål eller nynorsk), med mindre studiet i sin helhet er engelskspråklig. For oppnådd mastergrad angis gradens faglige innhold på vitnemålet som:

- Master i <navn på studieprogram>
- Ved engelskspråklige masterprogram brukes gradsbetegnelsen Master of Science.

(3) Særskilt ved mastergrad av 120 studiepoengs omfang:

- For kandidater med 3-årig bachelor i økonomi og administrasjon + 2-årig master i økonomi og administrasjon: Master i økonomi og administrasjon (siviløkonom).
- For kandidater med 3-årig bachelor i plantevitenskap + 2-årig master i plantevitenskap: Master i plantevitenskap (sivilagronom).
- For kandidater med 3-årig bachelor i husdyrvitenskap eller annen relevant bachelorgrad + 2-årig master i husdyrvitenskap: Master i husdyrvitenskap (sivilagronom).
- For kandidater med 3-årig bachelor i skogfag + 2-årig master i skogfag: Master i skogfag (forstkandidat).

(4) Særskilt ved mastergrad av 300 studiepoengs omfang:

- For masterprogrammene i teknologi: Master i teknologi (sivilingeniør) - <navn på studieprogram>.
- For masterprogrammet lektorutdanning i realfag (LUR): Master i realfag (lektor), studieprogram: Lektorutdanning i realfag – LUR.

(5) For oppnådd ph.d.-grad utstedes det vitnemål på norsk dersom ph.d.-avhandlingens språk er norsk, og gradens faglige innhold angis på vitnemålet som:

- Philosophiae doctor (ph.d.) i <navn på studieprogram>.

(6) For oppnådd ph.d.-grad utstedes det vitnemål på engelsk dersom ph.d.-avhandlingens språk er engelsk, og gradens faglige innhold angis på vitnemålet som:

- Philosophiae doctor (PhD) i <navn på studieprogram>.

(7) For oppnådd cand.med.vet angis gradens faglige innhold på vitnemålet som:

- Candidata/Candidatus medicinae veterinariae (veterinær).

(8) Forskerlinjekandidater tildeles vitnemål for «Forskerlinje i veterinærmedisin».

(9) For fullført PPU utstedes vitnemål på norsk (bokmål eller nynorsk) og angis faglige innhold på vitnemålet som: - «Praktisk-Pedagogisk Utdanning».

46-1-2 Utskrift av vitnemål

NMBU sender kun utskrift av vitnemål til kandidater som søker om papirutskrift av vitnemålet. Sammen med vitnemålet og Diploma Supplement utstedes en karakterutskrift for eventuelle emner som ikke inngår i den oppnådde graden. For ph.d.-grader gjelder det unntak fra denne bestemmelsen.

Del VII. Ikrafttreden

Kapittel 47. Sluttbestemmelser

§ 47-1 Ikrafttredelse

Forskrift om studier ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) trer i kraft 01. januar 2021. Fra samme dato oppheves forskrift 14. juni 2018 nr. 1344 om studier ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU).